

ཡུལ་དེ་བཟེང་། ༠༩

གོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་རེ་ཆོས་རིག་དཔེ་ཆོག་སྤྱོད་

༡༩། རྒྱུ་དབྱེ་བཅུ་པ་ལ་རིག་སྤྱོད་ལམ་གསལ་བྱེད་ བཅུ་གསལ་སྤྱོད་ །

ཨ་མ་དང་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གསལ་བས་མཛད།

གོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་རེ་ཆོས་རིག་དཔེ་ཆོག་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཁང་།

དཀར་ཆག །

རྟགས་རིགས།	3
(ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་རིས་བབྱུང་བ།)	5
གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།	9
(རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ།)	12
གཉིས་པ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤངས་ལ།	24
གསུམ་པ་རྟགས་སྒྲིབ་ལ།	31
གཉིས་པ་རྒྱུ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ།	34
གཉིས་པ་སྐྱབ་དག་ལྟར་སྤངས་ལ།	40
གསུམ་པ་ཁོ་ལ་བྱི་ཁོ་ལ་དཔར་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།	41
གཉིས་པ་ཡོག་རྟོག་ཅན་ཆར་བཅད་པའི་ཡན་ལག་ཐལ་འཁྱར་བཤད་པ་ལ།	47
གཉིས་པ་ཐལ་འཁྱར་ལྟར་སྤངས་ལ།	55
གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གྱི་བྱབ་དོན་ཏུ་བྱར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པ་ལ།	59
བར་མིག་དབྱུ་ལ་འགོད་ཚུལ་དཔེ་འདྲ་རིས་བཞུགས།	68
གཉིས་པ་སྒྲོ་རིག །	71
ཚད་མ་ཙམ་གྱི་མཆན་ཉིད།	78

གསུམ་པ་ཚད་མིན་གྱི་སྒྲོ་ལ།	84
གཉིས་པ་མངོན་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ལ།	86
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ།	90
བཞི་པ་རྒྱུན་གསུམ་ངོས་བབྱང་བ་ལ།	91
གཉིས་པ་ཡིད་མངོན་ལ།	92
གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ལ།	95
བཞི་པ་རྣལ་འབྱུང་མངོན་སུམ་ལ།	97
(ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག །)	101
གསུམ་པ་སྒྲིག་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ།	103
གཉིས་པ་ཚད་མ་དེས་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲུ་ལ།	105
ཞར་ལ་ཤེས་པ་ལ།	111
གསུམ་པ་སྒྲོ་དེས་ཡུལ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྒྲུ་ལ།	113

༡༡། །སྤྱི་དབྱེ་བདག་པ་ལ་རིགས་ལམ་གསལ་བྱེད་ བཞུགས་སོ། །

རྣམས་རིགས།

གསུང་གི་དབང་ཕྱག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་ཞིང་།
འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཡོད།

བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་། བཀའ་སྤྱིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་
དང་། བཀའ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཡོད།
དང་པོ་ལ་ཡང་། བརྗོད་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། རྗོད་བྱེད་
དག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྗེའི་ནང་
ནས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་

ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་
མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་
མཆོག་གིས་ གྲང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། རིག་
པའི་གནས་ལྟ་ནི། སྤྱི་རིག་པ་ དང་། ཆད་མ་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། རང་
རིག་པ་དང་ལྟ་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་། སྤྱི་རིག་པ་དང་། ཆད་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུབ་
མཐའ་ངན་པ་ཆར་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་གཉིས་
ཀྱིས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད། རང་རིག་པས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་བས་གཞན་དག་ཆར་གཙོད་རྗེས་སུ་གཟུང་བྱིར་
དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཆད་
མའི་བསྟན་བཙོན་དེ་ལ་ཡང་། བྱི་རོལ་པའི་ཆད་མའི་བསྟན་བཙོན་དང་། རང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆད་མའི་བསྟན་བཙོན་གཉིས་སུ་ཡོད། རང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆད་མའི་
བསྟན་བཙོན་གྱི་སྟོལ་ཐོག་མར་འབྱེད་པ་པོ་ནི། རྩོགས་སྤང་ཡབ་སྐུ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་
དཔོན་རྩོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་ཆད་མའི་བསྟན་བཙོན་ཐོར་བྱ་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་། དེ་
དག་གི་དོན་རྩོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཆད་མའི་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱུས་པ་མཛད་ཅིང་།
དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་
བསྟན་བཙོན་གསུམ་དང་། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཙོན་བཞི་སྟེ། ཆད་མའི་
བསྟན་བཙོན་སྡེ་བདུན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་བཅས་གསུམ་ནི་རྒྱས་པའི་བསྐྱེད་བཅས་ཆད་མ་རྣམས་
འབྲེལ། ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་པ་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱིས། ལེན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཆད་མ་རིགས་ཐེགས་
དང་གསུམ་ལ་བྱེད།

འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་བཅས་བཞི་ནི། གཏུན་ཆོག་ཐེགས་ཐེགས་པ། འབྲེལ་
བ་བརྟག་པ། རྒྱུད་གཞན་སྦྱབ་པ། ཚོད་པའི་རིགས་པ་དང་བཞི་ལ་བྱེད། དེ་དག་གི་
བརྗོད་དོན་བསྐྱེད་པ་རྟོག་གཏེ་ལུས་བརྒྱུད་ཏུ་འདུས་ཤིང་། རྟོག་གཏེ་ལུས་བརྒྱུད་ནི།
མངོན་སུམ་ཡང་དག་དང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་། རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་རྗེས་དཔག་
ལྟར་སྤང་། སྦྱབ་དག་ཡང་དག་དང་སྦྱབ་དག་ལྟར་སྤང་། སུན་འབྲེན་ཡང་དག་དང་སུན་
འབྲེན་ལྟར་སྤང་གཉིས་ཏེ་བརྒྱུད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་སྒོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་
རྗེས་སུ་དཔག། ལྟར་སྤང་བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད། ལྟུབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྲེན་
དག་ལྟར་སྤང་བཅས་པ་གཞན་གོ་བྱེད། ཁེས་བཤད་པའི་བྱེད།

(ཐེས་བྱེད་ཆད་མའི་རང་བཞིན་ངོས་བབྱུང་བ།)

དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཐེས་བྱེད་ཆད་མའི་རང་བཞིན་ངོས་
བབྱུང་བ་དང་། ཆད་མ་དེས་ཐེས་བྱེད་གཏུན་ལ་འབྲེལ་པའི་རྒྱལ་གཉིས་སུ་ཡོད།
དང་པོ་ལ། ཐོག་མར་གཞན་རྗེས་སུ་འཇོག་པའི་ཡན་ལག་རྗེས་སུ་བབྱུང་ནས་
གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་ཡོད།
དང་པོ་ལ། ཐེ་ཆོམ་ཅན་རྗེས་སུ་འཇོག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་སྦྱབ་དག་

ལྷག་ཏུ་ཆེན་ཆེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ལྷག་པ་ལྟ་བུར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་དོན་ཏུ་
བྱུ་མོང་བསྐྱེད་པ་བྱ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། བརྗོད་བྱ་ཆགས་
ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་བྱ་བ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཉིས་སུ་
ཡོད། དང་པོ་བརྗོད་བྱ་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞག་ལ། ཆགས་ཡང་དག་དང་། ལྷན་
ལྷན་། ཆགས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། ཆགས་ཡང་དག་
གི་མཆན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞག ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་
པ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དངོས། མཆན་གཞི་རྩམ་བཟུང་
བ། སྒྲིན་བ་འགོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཏུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆེད་བའི་གཏན་ཆོག་སྟེན་ལྷགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེ་གས་སྒྲོ་ལས། གཏན་ཆོག་སྟེན་ལྷགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཆེད་བའོ། །ཞེས་
དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲུབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆོག་སྟེན་ལྷགས་
དང་། དེ་གས་གཏེར་ལས། རྟོགས་ཆོས་བྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་དེས། །གཏན་ཆོག་སྟེན་
སྒྲིན་མེད་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་རྩམ་བཟུང་བ་ནི། སྒྲིན་ལྷག་སྒྲུབ་པ་བྱས་པ་ལྷགས་སུ་
བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་དང་། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་ལྷགས་
སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་དུ་བ་ཡོད་པ་ལྷན་བྱེད་ལ་བྱེད། ཡང་ན་བྱས་པ་དང་དུ་བ་ཡོད་པ་ལྷན་བྱེད་
ལ་བྱེད། དེ་སྒྲུབ་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་
ཆེད་བའི་གཏན་ཆོག་སྟེན་ལྷགས་ཡིན་པའི་བྱིད། ལྷགས་མ་བྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཚུལ་
གསུམ་ཆེད་བའི་གཏན་ཆོག་སྟེན་ལྷགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་སྒྲིན་ལྷག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་

གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་
ཚུལ་ཚང་བ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་
དང་ཕྱོག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་
ཐལ། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་
སྤང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྲ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་
པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་ཕྱོག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཚང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་
ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ཚང་བ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་
མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོག་ཚུལ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ཚང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲུབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། དེ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་པ་མ་
གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོག་ཚུལ་ཚང་
བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲུབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་

བྱུང་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་བྱུང་པར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྦྱར་བ་འགོད་པའི་ཚུལ་ལ། ཅ་བའི་སྦྱར་བ་འགོད་པའི་ཚུལ།
རྟགས་ཀྱི་ཆེད་མ་འབྲིན་པའི་ཚུལ། སྦྱབ་དག་བཀོད་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྤྲེལ་ཉག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཐེ་ཆོས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་
འོར། སྤྲེལ་ཀྱིས་སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་
བྱེད།

གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཆེད་མ་འབྲིན་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྤྲེལ་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་འགོ་སྦྱབ་པ། གཞོད་པ་ཅན་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་སྦྱབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྦྱབ་དག་བཀོད་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་
བསྐྱེད་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་ཉག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་
ཤིང་མི་བྱས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་འོར། སྤྲེལ་ཀྱིས་གང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་། དཔེར་
ན། བྱས་པ་བཞིན། སྤྲེལ་བྱས་སོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྤྲེལ་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་ཏུ་བྱས་ཞིང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
བྱས་པའི་རྟགས་ལས། སྤྲེལ་ཉག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།

ཚུལ་གསུམ་སྐོམ་པའི་རྩ་བ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟ་སྒྲུབ་གཞི་བཤད་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ནི། རྒྱལ་ས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ། རྗེས་འགྲོའི་
ཚུལ། རྩོག་ཚུལ་དང་གསུམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་ལ་གཙོ་བོར་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཚུལ་དེ། ཕྱོགས་
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། བྱས་པ་ལེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ལྟོས་དུ་འགོད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐབས་ཀྱི་ཁོ་ལ་བའི་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཙོ་བོར་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཚུལ་དེ་
རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྱིས་མཆན་ཉིད་ཡིན།

མཆན་གཞི་ནི། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལྟོས་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐབས་ཀྱི་ཁོ་ལ་བའི་ཆད་མའི་ངེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་རྩོག་ཚུལ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ལྟོས་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཙོ་བོར་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཚུལ་
དེ་རྩོག་ཚུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་

ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྤྱབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་བཤད་པ་དང་། རྗེས་འགྲའི་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་
གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་དང་། རྟག་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
བཤད་པ། ཕྱོགས་སྐྱ་གང་ལ་འཕྱག་པའི་གཞི་བཤད་པ་དང་བཞི་ཡོད། དང་པོ་
ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་
གྱུར་པ་དེ། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲི་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྗེས་འགྲའི་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་ལ་མཚན་
ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གིས་རྗེས་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་གྱུར་
པ་དེ། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་རྗེས་འགྲའི་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། ཚོལ་བའི་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་རྟག་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་ལ། མཚན་
ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གིས་ལྷོག་ཁུབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་གྱུར་
པ་དེ། སྤྱིར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ལྷོག་ཚུལ་གྱི་ལྷོས་གཞི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། ཚེ་ལ་བས་རྟག་པར་ངེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་ཕྱོགས་སྐྱ་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་བཤད་པ་ནི། ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ།
གནས་སྐབས་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ།
ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཁུབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ། བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་ལ་འཇུག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་
ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཆས་ཁུབ་པ་
ཡི། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཕྱོགས་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས།
ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེས་དང་། བདེ་སྐྱབ་རྟགས་
ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། རིགས་གཏེར་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་
གྱི། ཆོགས་པ་བརྗོད་ལ་དངོས་མིང་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

(རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ།)

རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་བསྟུབ་བྱའི་ཆས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། སྟུབ་རྟགས་ཡང་
དག་དང་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

སྟུབ་ཆ་ལ་ཀྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། རོན་སྟུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྟོད་ལབ་
ཞིག་སྟུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

སྟུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

མཐུན་སྟུགས་ལ་འཇུག་ཆ་ལ་ཀྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། མཐུན་སྟུགས་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

སྟུབ་པའི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ།
རྒྱལ་པའི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དབྱེ་སྒྲི་དང་པོ་ལ་ (བསྟུབ་བྱའི་ཆས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་བ) གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། དང་པོ་སྟུབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྟུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟུབ་
ཀྱི་བསྟུབ་བྱའི་ཆས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་སྟུབ་པ་ཡིན་པའི་ཁབ་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྟུབ་ཀྱི་སྟུབ་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་རྣམས་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་
དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་ལ་བྱེད།

དབྱེ་སྒྲིག་གཉིས་པ་ལ་ (སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིག་ནས་དབྱེ་ན་) གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་དོན་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ན་དོན་ནམ་མཚན་ཉིད་གང་བྱུང་ཡིན་པས་བྱེད་
པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དོན་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། སྐྱེ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད། ཞེས་རྟགས་
སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་།
མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བུ་ཡིན་ན་ཐ་སྟངས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
གྱི་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། རི་

པོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་བརྗོད་དུ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

དབྱེ་སྒྲིག་གསུམ་པ། སྤྱབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིག་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ།
དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། སྤྲུལ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་
གཏན་ཆོག་ས་དེ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། རི་
པོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་བརྗོད་དུ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ཡོད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་
གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཏུ་སྒྲོག་གུར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་
ཆོག་ས་དེ། ཡོད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། སྤྱིན་

སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་བར་དབུ་མ་རིན་ཆེན་
སྤང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

དབྱེ་སྒྲིབ་ཞི་བ་ལ་ (མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཕྱག་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་
ན་) གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་འཕྱག་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་འཕྱག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཕྱག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ།
མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཕྱག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། ཏུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩིས་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

དབྱེ་སྒྲིལ་པ་ལ། (སྒྲུབ་པའི་སྒྲིལ་ནས་དབྱེ་ན) གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་
བསྐྱབ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལ་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བྱུང་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས། རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་
རྟགས། རྒྱའི་རང་ལྗོགས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས། རྒྱའི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་
བཞི་ཡོད།

དང་པོ་ནི། དུ་ལྟན་ཀྱི་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ནི། རྣམ་མཁའ་དེ་དུ་བ་སྟོ་ལོང་སོ་
ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་མེ་སྟོན་སོང་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་རྒྱའི་རང་ལྗོགས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ནི། སྐྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཚོས་
ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་
བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་རྒྱུ་ཁྱད་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཞེས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་ཞིང་རེས་
འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བཟུ་བ་ནི། བྱར་རོ་ད་ལྟ་བའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བུ་
རམ་གོང་།

བྱའི་སྤྱིང་བུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རང་བཞིན་
ལྟོས་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་
ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་ཡོད་
པ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཁྱད་
པར་བྱེ་བྲག་ལ། །ལྟོས་པ་འཕམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་ལ། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་
དེ། །འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་ཡོད།
དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་
ཆིགས་དེ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

མཚན་གཞི་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འདྲེ་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་
ཐ་སྣད་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ཐ་མལ་པའི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་
དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྣང་དུ་རུང་བའི་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་
ཆིགས་དེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འདྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། འགལ་ལྷ་
དམིགས་པའི་

རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་འདྲེལ་ཡུལ་བཀག་
པའི་སློན་པེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འདྲེལ་ལྷ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་གཏན་ཆིགས་དེ་འདྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྒྱ། ལྷ་ཕྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་ནི། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་དེར་ཆོས་ཅན། ཤིང་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། ལུས་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་མེད་དེ། ལྷང་
རུང་གི་ལུས་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། ཏུ་བ་མེད་པའི་གྲང་རར་ཆོས་ཅན། ཏུ་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ།
དངོས་འབྲས་ཏུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ལྷང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ། འགལ་བ་རྟགས་
སུ་བཀོད་པའི་སློན་ས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་ཏུ་འགལ་ལྷ་འགོག་བ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་

དག་དང་། སན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་།
ཆོས་ལོག་ཏུ་

གཟུང་བྱ་གཉིས་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་དམ་གྲུབ་པ་དེ། ལྷན་
ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་འབྲས་
བྱ་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་བྲུབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་དང་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་
པོ་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། བྲུབ་བྱེད་དང་
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་བཞི་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ནི། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་
རེག་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཆ་
རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱ་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཚ་
རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱས་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། བ་མོའི་རེག་པ་རྒྱ་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཚ་རེག་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྱས་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་
བྱེད།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་
བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། བྱས་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་དང་བཞི་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ནི། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱས་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཚོས་ཅན། གང་
རེག་རྒྱ་ཆགས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱས་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱ་ཆགས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་
དག་འཕྱར་བས་བྱས་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱ་ཆགས་པ་མེད་དེ།
རྟགས་ལོང་བཞིན། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བ་མོའི་རེག་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་
བས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
བྱུང་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་
བྱུང་བྱ་དམིགས་པ། བྱུང་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པ་དང་བཞི་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ནི། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་
རེག་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན།
གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་
པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ།
རྟགས་སུ་ར་བཞིན།

བཞི་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བ་མོའི་རེག་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཅན་མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་
བྱེད།

གཉིས་པ་ཡན་རྒྱུན་གྲང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་
ཆོས་ལོག་ཏུ་གཟུང་བྱ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བྱུང་བ་དེ།
པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་

པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པ་དང་། ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་
པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རས་སྤྱད་གི་རྒྱ་ཆོགས་ཁ་ཡང་ཆོད་བའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་
རས་སྤྱད་འབྲུང་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲུང་བ་ཕྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། འཛིག་བ་ཕྱིས་འབྲུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་
ཏེ། འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

དབྱེ་སྒྲིབ་བྱུག་པ་༼རྒྱལ་བའི་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་ན་༽ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་
དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུང་ཆོད་བའི་གཏན་ཆོགས་དེ་རང་དོན་
སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

མཆོན་གཞི་ནི། རྒྱལ་བ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས། གང་བྱས་ན་
མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། བྱམ་བ་བཞིན། སྤྱ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་བཀོད་བ་ལ་བརྟེན་
རས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྲན་པའི་

ཆོ་བྱས་པ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ། གཞན་
དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྤྱོད་ཀྱིས་བཀོད་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་ཡོད།

གཉིས་པ་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་དུ་ཡོད།

དང་པོ་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་
འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་
པའི་འགལ་ཉགས། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་འགོག་པའི་འགལ་ཉགས། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་
འགོག་པའི་འགལ་ཉགས་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བྱས་པར་ཤེས་ཤིང་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བའི་
ངོར། སྐྱེ་ཉག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་གྲུང་གི་ནམ་མཁའ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཉགས་
སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་
བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་
བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་
ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་རྣལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱུང་མཛད་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། བྱུང་མཛད་པའི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གང་

ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་དང་། ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་
མཐོང་བ་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་མཉན་བྱར་ཤེས་ཤིང་མཉན་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་
པའི་རྒྱལ་བའི་

ངོར། སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་ནི། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་
ལས་ཆེ་འཕོས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་དང་ལྡན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་ནི།
སྐྱ་བྱས་པར་ཤེས་ཤིང་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་
སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་ནི། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བའི་ངོར། བྱམ་མཁའ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་ལ་མ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་བྱུ་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས། དང་པོ་
ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག་ཁྱོད་
དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་།

བ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་
གཉིས་སུ་ཡོད་པ།

མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ། མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་བཞིར་ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཏག་སྐྱབ་ལ་གཞལ་བྱ་ཏགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ནི། སྐྱེ་ཏག་གྲུབ་ལ་རིག་བྱ་ཅན་
མ་ཡིན་པ་ཏགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པ་ནི། རིག་སྐྱེ་ཚོལ་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ཏག་པ་ཏགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པ་ནི། རིག་སྐྱེ་ཚོལ་མ་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ཏག་པ་ཏགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་
གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡོད་པར་ཡང་མ་མཐོང་མེད་
པར་ཡང་མ་མཐོང་བ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་། ལག་ལ་བ་ལྷག་ལྷན་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་
ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་
ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་མི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བ་དེ་ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་མ་མཐོང་
བ་ཅུ་མ་གྱིས། ཁྲོག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་
ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་བྱེད། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱེད་རོ། །

མཚན་གཞི་ནི། སྐྱ་བྱས་པར་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅུ་མ་
ཤེས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ལག་ལ་བ་ལྷག་ལྷན་ལ། མཚན་ཉིད་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
ལ་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་། མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བ་དེ། ཁྱོད་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

མཆོན་གཞི་ནི། སྐྱ་རྒྱལ་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག རྒྱས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་མ་
གྲུབ་པ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྟོགས་ཆོས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སློང་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་
པ་དང་། ཆོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་
མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡོད་
ཀྱང་རྒྱས་སྟོགས་ཆོས་སུ་མི་རུང་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། རི་བོང་དུ་མི་རྒྱག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། རུམ་པ་མི་རྒྱག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
དབང་བྱུག་རྒྱག་པས་བྱས་པ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་སྟོགས་ཆོས་སུ་མི་རུང་བ་ལ།

རྒྱས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱས་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོགས་ཆོས་སུ་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ།
རྒྱས་རིལ་པོ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་

ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ཏུ་མ་བྱུང་བ་དང་། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་
བྱུང་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། སྤྲི་མི་རྟགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྤྱང་གི་དབང་ཤེས་མཛོན་སུམ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་
འབྱུང་བའི་རིག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མཚན་མོ་ལོ་མ་འབྱུངས་ནས་ཉལ་བ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ཏུ་བྱུང་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་
རུང་བ་ལ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་
མེད་ནས་མ་བྱུང་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྤྲི་མི་རྟགས་སྐྱབ་པ་སྤྲི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྲི་མི་རྟགས་སྐྱབ་པ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་སྒྲོ་རྩ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བྱུང་བ་ལ། རྟགས་ཀྱི་རྩ་ལ་ལྟོས་ཆོས་ཟུང་ནས་མ་
བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྩ་ལ་ལྟོས་ཆོས་ཟུང་ནས་མ་བྱུང་བ། དེ་གཉིས་ཀའི་
འབྲེལ་པ་ལ་ལྟོས་ཆོས་ཟུང་ནས་མ་བྱུང་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རུམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འདྲེ་ཤ་བས་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། འདྲེ་ཤ་ཟའི་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། རི་སྐལ་གསུམ་གྱི་དབྱས་མ་ན་མ་བྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མ་བྱའི་སྐྱ་
གགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ཚོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བྱབ་པ་ལ། ལ་ཚོལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བྱབ་པ་དང་།
ཕྱི་ཚོལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བྱབ་པ། གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བྱབ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། སྤྲ་ཚོལ་གངས་ཅན་གྱིས་ཕྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། ལྷོ་བདེ་སེམས་
མེད་དུ་སྐྱབ་

པ་ལ་སྐྱེ་འདིག་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྲ་ཚོལ་གཅེར་བུ་པས་ཕྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། ཤིང་སེམས་
ལྟན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲུག་པ་བ་འབྲུས་ན་འཆི་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་སྤྲ་ཚོལ་གྱིས་སྐྱ་བྱས་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱི་
ཚོལ་གྱི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་རྟགས་སྒྲིན་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གི་བསལ་བྱར་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་རྟགས་
སྒྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་ལ། རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན། རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསལ་བྱར་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་དང་། རྩལ་
ས་ཀྱི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གསུང་བུ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྩལ་ས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་གཉིས།

གཉིས་པ་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསལ་བྱར་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་
ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་དང་། རྩལ་ས་ཀྱི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཞུལ་བུའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཞུལ་བུའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་གཉིས།

གཉིས་པ་ནི། རྩལ་ས་ཀྱི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་གཉིས།
མས་ཤི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་རྩལ་ས་ཚེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ལྷོག་ཚུལ་གྱི་བསལ་བྱར་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ། ལྷོག་ཚུལ་གྱི་སློན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཚུལ་གྱི་སློན་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཚུལ་གྱི་སློན་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཚུལ་གྲུབ་པ་ལྟ་
བྱ།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་རྟག་པ་ལས་ལྷོག་པར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚོལ་བའི་ཆད་མས་མི་ཤེས་
པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེས་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གསུམ་
དང་ཡང་དག་གཅིག་དང་བཞིར་འདུས་ཤིང་། དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ནི། མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུ་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་
རྟགས་པའི་སློ་སྤྱོད་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
གྱི་སློ་སྤྱོད་བ་དང་། འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
རྟག་པའི་སློ་སྤྱོད་བ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྟགས་པའི་ཆད་མ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ།

ཆད་མ་ངེགས་གཏེར་ལས།

རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རུ་འདུས། །

རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ། །

རུས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞིར་ཡོད། །

ཕྱོགས་ལ་མ་བྱ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །

མི་འདོད་འདོད་པ་ངེས་སྐྱབ་བྱེད། །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རྫོང་བྱེད་སྐྱབ་པའི་ངག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ།

སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་ངག་ཉྱར་ཉྱར་དང་། རྒྱལ་བྱི་རྒྱལ་དཔར་པ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་བྱ་ཡོད། དང་པོ་ལ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་གཏུན་ཆོགས་རྣམ་དག་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

མཆན་གཞི་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། བུ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་ངག་དེ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་དོན་གཅིག་ཅིང་། འདི་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་སུ་
བབ་པའི་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་བླ་ལམ་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ་གཞན་
དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གསལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

ཆད་མ་མཛོད། གཞན་དོན་རྗེས་སྲ་དཔག་པ་ནི། །རང་གི་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་
བྱེད། །ཅེས་དང་། རིགས་གཉེར་ལས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །མཐོང་བ་
གཞན་ལ་སྟོན་པའི་དག །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་མཐོང་བ་ཞེས་སྟོས་པས་ནི་
རང་གི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་དག་
རྣམས་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་ནས། གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་ན་རང་གི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་
བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་བྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག །ཅེས་བཤད་
པའི་བྱིར།

དོན་ཞེས་སྟོས་པས་རང་གི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་
རྣམས་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་ནས་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་
ཡིན་ན་རང་གི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྟོས་དེ་ནི་སྤང་དག་དང་། རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་བདག་ཉིད་ཅན། རྟགས་
ཉིད་མིན་པར་གྲུབ་དོན་ཏེ། རྟོན་ལས་དོན་ནི་གྲུབ་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དོན་ཡོད་ཤེས་
ལ་སྟོས་བཅས་ཡིན། །མེད་པ་ཤེས་པ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྟོས་པས་ནི། དག་ལྷག་ཆད་ཅན་རྣམས་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་ནས་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་གི་བསྟན་བྱར་
གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་གྲོལ་བའི་བྱར་ལས་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པ་
ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

རིགས་གཉིས་ལས། ཡན་ལག་ལྔ་ལས་དམ་བཅའ་དང་། ཉིས་སྟོར་འབྲུག་སྟུང་
གསུམ་པོ་སྟག་གི་བྱ་བ་མ་ཆང་ཕྱིར་མི་འཐད། ཁེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དགོས་པའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཕྱིར་དུ་བཀོད་
པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། དགག་བྱ་འགོག་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གཉིས་སུ་ཡོད།

སྒྲ་ལ་བའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲ་སྒྲོལ་གྱིས་བཀོད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་།
ཕྱི་སྒྲོལ་གྱིས་བཀོད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ཡོད།

རྒྱུ་ལ་བྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། རང་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་།
ཐལ་འགྱུར་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ཡོད།

དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྒྲ་སྒྲོལ་གྱིས་
བཀོད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ རང་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གསུམ་
དོན་གཅིག་ཅིང་།

དེ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་སྒྲོལ་རང་གིས་ཆད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་
སྒྲོལ་གྱི་བྱ་བ་ལས་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་རྣམ་དག་དེ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཅ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་།
ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ།
ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ ཐོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་

སྐྱབ་ངག་ཡང་དག། རྟོག་པ་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་བྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་ལྷན་ཡོད། དང་
པོ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྒྲོར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་
དཔེའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་རྟགས་དང་ཆོས་སུ་མཐུན་པར་སྦྱོར་བའི་ངག་དེ་ཆོས་མཐུན་
སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

མཆན་གཞི་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན། བྱས་པ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་
བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ། **མཆན་ཉིད་དང་།**
མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྒྲོར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་།
དཔེའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་རྟགས་དང་ཆོས་སུ་མི་མཐུན་པར་སྦྱོར་བའི་ངག་དེ་ཆོས་མི་
མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

མཆན་གཞི་ནི། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱལ། དཔེར་ན། རྩ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་
བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུ་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་མཆན་གཞི་ནི། བྱས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས་ཤིང་བྱལ་འབྲེལ་
མ་བརྗོད་ཁར་འབྲེན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་བློ་བློ་བྱུང་བུ་ཡོད་པའི་བྱི་ཚོལ་གྱི་འོར་སྤྱོད་
ཀྱིས། འོ་ན་སྤྱི་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

དེ་འདྲའི་དག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་
 ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྱས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་བློ་ལམ་དུ་གསལ་
 བར་སྟོན་པའི་དག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། རིགས་གཏེར་ལས། མཁས་
 བ་ལ་ནི་གཏན་ཆོགས་ཉིད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་བར། གཏན་ཆོགས་བརྗོད་པས་བྱབ་པ་
 བློ་བྱས་པ་དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཅན་གྱིས་འབྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
 བྱབ་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོལ་བ་མཁས་པ་དེ་ལ། འོ་ན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པས་འབྱུབ་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་བྱབ་པ་བྱབ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་སྐྱབ་
 པའི་དག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྗེས་འགྲོ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས་ཤིང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བརྗོད་
 ཁར་འབྱེན་རྗེས་བྱབ་མི་བློ་བློ་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ངོར། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་བྱབ། དཔེར་ན། བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

ལྷ་པ་ལྟོག་པ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་
 རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས་ཤིང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བརྗོད་ཁར་འབྱེན་ལྟོག་བྱབ་
 མི་བློ་བློ་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་ངོར། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་
 བ། བྱས་པ་མཁས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་སྒྱུབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྒྲུབས་
སྒྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་རོར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་མ་ཐུན་
སྒྱོར་དང་མི་མ་ཐུན་སྒྱོར་གྱི་སྒྱུབ་དག་གཉིས་ཀ་འགོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གང་
རུང་གཅིག་བཀོད་པས་ཅིག་ཞོས་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་
གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཞེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྒྲས་པས། །དོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་
ཞོས་ལ། །ཐན་པ་ཡང་དག་སྒྱེ་བར་གྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་སྒྱུབ་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་སྒྱུབ་དག་ནི། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྒྲ་
ཚོལ་ལ་སྒྲ་རྟག་གས་མི་རྟག་ཟིན་པའི་ཚེ། སྒྲ་ཚོལ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆལ། ཕྱི་
ཚོལ་གྱིས་དེའི་སྒྱུབ་བྱེད་ཟིན་པ་ན། སྒྲ་ཚོལ་གྱིས། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཅ་བའི་སྒྱོར་བ་འགོད། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
སྒྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་སྒྱུབ་བྱེད་ཟིན་པ་ན། སྒྲ་ཚོལ་གྱིས། གང་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་
སྒྲེས་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན། མངོན་གསལ་གྱི་བྱམ་པ་བཞིན། དེག་བྱེད་
གྱི་སྒྲ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་སོ། །ཞེས་པའི་སྒྱུབ་དག་བཀོད་པའི་སློན་ནས་བྱས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་སྒྱུབ། གང་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་
སྒྲོས་མེད་དུ་འཛིག་ན་འཛིག་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན། མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་
བཞིན། བྱམ་པ་ཡང་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་འཛིག་གོ། ཞེས་བཀོད་པའི་སློ་
ནས་རྗེས་བྱུང་སྒྱུབ། གང་དོན་བྱེད་མི་རུས་ ན་བྱས་པས་སྒྲོང་པས་བྱུང། དཔེར་ན། རྣམ་
མཁའ་བཞིན། དབང་རྒྱུག་རྟག་པ་ཡང་བྱས་པས་སྒྲོང་དོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་སློན་ནས་
སྒྲོག་བྱུང་སྒྱུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དགག་བྱ་འགོག་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག
བཀོད་པའི་གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག ཐལ་འགྱུར་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གསུམ་དོན་གཅིག་
ཅིང་།

དེ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་སུ་
བབ་པའི་སྒྲ་

རྒྱལ་གྱི་བླ་མ་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་རྣམ་དག་དེ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་དག་
ཁས་སྒྲངས་པའི་རྟགས་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་དག་ རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་
དག་ རྟོག་པ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་དག་ འབ་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་འབ་པའི་ལོག་སྟོགས་
སུན་འབྱེན་པའི་སྒྲུབ་དག་ ཐལ་ཆོས་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་ལ་
ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་དག་དང་བདུན་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་དག་ལྟར་སྤང་ལ།

མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག སྐྱོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་བཅས་པ་དེ་
སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པ། །བཀོད་པ་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ རྫོས་སྐྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ རྫས་སྐྱོན་ཅན་
གྱི་སྐྱབ་ངག་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རིགས་གཏེར་ལས། རོན་རྫོ་སྐྱ་ཡི་དབྱེ་བ་
ཡིས། །ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་ངག་དེའི་བསྟན་བྱུང་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།
གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་རྫོལ་བས་བཀོད་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ལ་
བྱེད། གསུམ་པ་ནི། སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟར་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

ཡན་ལག་ལྔ་ལྟར་གྱི་ངག་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་
ངག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་རྫོལ་ཕྱི་རྫོལ་དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།

ཐུར་བཤད་པ་དང་། ཆར་བཅད་གྱི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲ་རྫོལ། སུན་འབྲེན་བརྗོད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་རྫོལ། རྒྱལ་པམ་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དབང་པོ་དང་གསུམ་དུ་
ཡོད་དེ།

རིགས་གཉིས་ལས། རྒྱུ་དང་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་པོ་གསུམ། རྒྱུ་དང་སྤྱན་འབྲེན་
བརྒྱུ་དང་པོ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལྟ་རྒྱུ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཕྱི་རྒྱུ་སོ་སོར་བཤམས་ནས་ཚུད་པའི་རྒྱུ་སྤྱན་སྤྱུགས་སྤྱ་མ་
ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་བ་དེ་སྤྱ་རྒྱུ་ཕྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྟ་རྒྱུ་ཡང་དག་དང་། ལྟ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཕྱི་རྒྱུ་སོ་སོར་བཤམས་ནས་
ཚུད་པའི་རྒྱུ་སྤྱན་སྤྱུགས་སྤྱ་མ་ཡང་དག་བརྒྱུད་པ་དེ་སྤྱ་རྒྱུ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་འདྲི་ལྟ་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་བྱེད་ཡང་
དག་འདྲི་ལྟ་རྒྱུ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བའི་སྤྱ་རྒྱུ་ལྟ་

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱ་རྒྱུ་ལྟ་
བྱ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ལྟ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཕྱི་རྒྱུ་སོ་སོར་བཤམས་ནས་ཚུད་པའི་རྒྱུ་སྤྱན་སྤྱུགས་སྤྱ་མ་
ལྟར་ལྟ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྤྱ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟ་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དམ་བཅའ་འདྲི་ལྟ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་སྤྱན་སྤྱུགས་སྤྱ་མ་བའི་དམ་བཅའ་
འདྲི་ལྟ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་ལྟ་འདྲི་ལྟ་སྤྱེད་པ་བཅའ་འདྲི་ལྟ་ལྟ་ལྟ་པའི་སྤྱ་

ཆོལ་གསུམ་དང་། སྐབ་བྱེད་འགོད་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྐབ་བྱེད་
འགོད་པ་དང་། སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་འགོད་པ་ཉེ་སྐབ་བྱེད་འགོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐ་
ཆོལ་ལྟར་སྤང་གསུམ་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་བྱི་ཆོལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོལ་བྱི་
ཆོལ་སོ་སོར་བཤམས་ནས་ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་བྱོགས་བྱི་མ་ཁས་ལེན་པའི་ཆོལ་བ་དེ་
བྱི་ཆོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་

ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་དང་། བྱི་ཆོལ་ལྟར་སྤང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
མཚན་

ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོལ་བྱི་ཆོལ་སོ་སོར་བཤམས་ནས་ཚུད་པའི་
སྐབས་སུ་བྱོགས་བྱི་མ་ཡང་དག་ཁས་ལེན་པའི་ཆོལ་བ་དེ་བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་པ་འདི་བའི་བྱི་ཆོལ་དང་། སུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་བྱི་ཆོལ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་འདི་བ་དང་། སྐབ་བྱེད་འདི་བ། དེའི་ཡང་སྐབ་བྱེད་འདི་བ་
དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེས་འདི་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཆོལ་གྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་དམ་བཅས་ནས་དེའི་སྐབ་བྱེད་འདི་བ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་གྱིས་སྤྱོད་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་
ན། དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་འདི་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་སྤྱོད་
ཆོལ་གྱིས་ཉག་གི་ཆེར་མ་སྤྱངས་ནས་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་རྒྱད་ལ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ནི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཏུ་འཛོལ་པའི་རིམ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་ཕྱི་ཆོལ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་
བརྗོད་པ་དང་། ལྷུང་བྱེད་ལ་སྤྱན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་གྱིས་སྤྱོད་ཅན་དམ་བཅས་པ་ན། སྤྱོད་ཅན། མ་བྱས་པར་
ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་གྱིས། སྤྱོད་ཅན། ཉག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་པ་ན། འོ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཉག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་ཉག་པས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཕྱི་ཆོལ་ལྟར་སྤྱངས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་སོ་སོར་བཤམས་ནས་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་
ལྟར་སྤྱངས་ལེན་པ་དེ་ཕྱི་ཆོལ་ལྟར་སྤྱང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་པ་འདི་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱི་ཆོལ་ལྟར་སྤྱང་དང་། སུན་འབྱེན་
རྗོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱི་ཆོལ་ལྟར་སྤྱང་གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་པོ་ལ། ཕྱི་ཆོལ་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་འདོད་པ་མི་འདི་བ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་
པ་འདི་བ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་འདི་མི་ཤེས་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་སྟན་འབྱེན་རྫོང་རྩལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱི་ཚེལ་ལྟར་སྒྲུང་ལ། སྤྲ་ཚོལ་གྱི་
དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་ལ་སྟན་འབྱེན་བརྫོང་རྩལ་མེད་པ་དང་། སྟན་
འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་བརྫོང་པ་གཉིས་སུ་ཡོད།

གསུམ་པ་དབང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚོལ་ཕྱི་
ཚོལ་རྒྱལ་པམ་བད་སྟོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚོལ་བ་དེ་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དབང་པོ། ཤན་འབྱེད་པའི་དབང་པོ། ཚར་གཙོད་
རྗེས་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་སོ་སོའི་ཆོག་མཁོར་རྫོང་རྩལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་རྒྱལ་པམ་གྱི་ཞལ་ལྷེ་གཙོད་རྩལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་མཐའི་སྒྲུང་དོར་དང་། འཛིག་ཅེན་གྱི་གོ་འཕང་ལ་བསྟོད་སྟོད་བྱེད་
རྩལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་པའི་
ཕྱགས་དང་། རིགས་གཉེར་བའི་ཕྱགས་གཉིས།

དང་པོ་ལ། སྤྲ་ཚོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་བྲག་ཕྱི་ཚོལ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་བྲག་
དབང་པོ་ཆར་བཅད་གྱི་གནས་གསུམ། ཐུན་མོང་དུ་སྒྲུང་བ་མི་གཉོད་པའི་ཆར་བཅད་གྱི་
གནས་གཅིག་དང་བཅུ་བྲག་ཏུ་ཡོད་དེ།

རིགས་གཉེར་ལས། ཚོལ་བ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་བྲག་། ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཡང་གསུམ་
གཉིས་བྲག་། །དབང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག་། །གངས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་བྲག་
འདོད། །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་གཏེར་བ་ལྟར་ན། ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལ་སྤྱོད་ཆར་བཅད་
ཀྱི་གནས་དང་། བྱེད་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་ཡང་དག་བཞག་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་
ལྷངས་པའི་སྤྱོད་བ་གང་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་བརྗོད་པ་དེ་སྤྱོད་ཆར་བཅད་ཀྱི་
གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ་གཉིས་
སུ་ཡོད།

གཉིས་པ་བྱེད་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཆར་བཅད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པར་ཁས་
ལྷངས་པའི་སྤྱོད་བ་གང་ཞིག་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དེ་བྱེད་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱོན་ཅམ་མི་བརྗོད་པའི་དང་། སྐྱོན་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། ཚེད་རིགས་ལས། སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་
དག་ཆར་བཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འཐད། ཁེས་དང་།

རིགས་གཏེར་ལས། ཆར་བཅད་གཉིས་ལས་བྱེ་བའི་བཞི། རིགས་པ་མཐུན་པའི་
དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལྷག་རྟོག་ཅན་ཆར་བཅད་པའི་ཡན་ལག་ཐལ་འགྱུར་བཤད་ པ་ལ།

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ལྷན་སྦྲང་། དེ་ལ་ཡན་འདེབས་ཚལ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཉགས་ཁས་སྒངས་བྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་
བསལ་བ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་གི་ཕྱོག་དོན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱོག་པ་རང་རིས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ཕྱོག་པ་
གཞན་རིས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་གིས་འཕངས་
པའི་ཕྱོག་དོན་ གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་རང་དང་མིང་རིས་མ་ཐུན་པར་གནས་པ་དེ།
ཕྱོག་པ་རང་རིས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱབ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་རྒྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱབ་བྱེད་
འགལ་བ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞིར་ཡོད་དེ། རིགས་གཉེར་ལས། ཐྲོག་པ་
རང་རིས་འཕེན་པ་བཞི། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་
པ་ནི། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཆ་རེག་
སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་དང་ལྡན་
པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་
པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ་ནི། ཏུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱུར་
བས་རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱུར་བས་རྒྱབ་པར་ནོན་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། ཏུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱུར་བས་རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་

ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བ་བྲག་འབྱུར་
བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་
ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ་ནི། ཅན་
མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
ཁྲབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་མོའི་རེག་པ་རྒྱུ་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་
གཞི་ཆོས་ཅན། བ་མོའི་རེག་པ་རྒྱུ་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅན་མེ་
སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་
བྱེད།

བཞི་པ་ཕན་རྒྱུན་ལྷང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་
ཐལ་འབྱུར་ནི། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིག་པ་བྱིས་འབྱུར་
གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འབྱུར་གྱིས། ལུས་པ་ཆོས་ཅན།
འཛིག་པ་བྱིས་འབྱུར་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཏེ། འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
པའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་
པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཐོག་པ་གཞན་ངེས་འཕེན་པའི་ཐལ་འབྱུར་ཡང་དག་ལ། མཚན་
ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་གིས་འཕངས་
པའི་ལྷོག་དོན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དེ་རང་དང་མིང་རིས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་དེ་ལྷོག་པ་
གཞན་རིས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་
འཕེན་པ། འབྲས་བུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཕེན་པ།
ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་འཕེན་པ། རང་
བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཕེན་པ། ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་དྲུག་
ཏུ་ཡོད་དེ། རིགས་གཉེར་ལས། གཞན་རིས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། །ཅེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

དང་པོ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་འཕེན་
པ་ནི། ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱིས། ཏུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
འཕེན་པ་ནི།

མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་

ཆོག་མཁན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆོག་མཁན་པ་ནི། འ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། འ་པ་མེད་པར་ཐལ། འིང་
མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། འ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། འིང་
ཡོད་དེ། འ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་མཁན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆོག་མཁན་པ་ནི། འིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། འིང་ཡོད་པར་ཐལ། འ་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། འིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། འ་པ་
མེད་དེ། འིང་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་མཁན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

ལྔ་པ་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་གཉིས་ནི། ཆ་རེག་
གིས་གང་རེག་འགོག་པ་རྒྱག་དང་། གང་རེག་གིས་ཆ་རེག་འགོག་པ་རྒྱག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་
ལ་བྱེད། དང་པོ་རྒྱག་ནི། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་གཉིས། འགལ་བའི་འབྲས་
བྱ་དམིགས་པ་གཉིས། འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་རྒྱག་ལ་བྱེད།

དང་པོ་གཉིས་ནི། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་གཉིས་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ནི། གང་འབྲས་སྟེ་ཡོང་བྱེད་གྱིས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་འར་གཞིར་ཆོས་ཅན།
གང་འབྲས་སྟེ་ཡོང་བྱེད་གྱིས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་རེག་སྟོབས་
ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་ནི། བ་མོའི་རེག་
པས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། བ་མོའི་རེག་པས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འཁྱར་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་
བའི་འབྲས་

བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ནི། གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱུ་
ཆགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་ནི། བ་མོའི་རེག་པ་
རྒྱུ་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། བ་མོའི་རེག་པ་རྒྱུ་ཆགས་དང་ལྡན་
པའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ལ་བྱེད།

དང་པོ་ནི། གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་ལྡན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱུ་
ཆགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པ་ནི། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་
རྒྱ་ཆགས་དང་ལྷན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱ་ཆགས་དང་
ལྷན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱེད་པར་ཞོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་གང་རེག་གིས་ཆ་རེག་འགོག་པ་རྒྱ་གཞི་དེ་དག་གི་རིགས་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ། མཆན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་གི་སྒྲིག་དོན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
བའི་གཏུན་ཆོགས་འཕེན་པར་མི་རུས་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བྱ་མ་དམིགས་པའི་
ཐལ་འགྱུར། མཆན་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་རྒྱུ་ཡོད་དེ།

རིགས་གཏེར་ལས།

རང་བཞིན་འབྲས་བྱ་མཆན་ཉིད་དེ། །

མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་མི་འཕེན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་སྟེང་དུ་འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་
བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པ་དང་གསུམ་
དང་རྒྱ་གཞི་ཡོད།

དང་པོ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་ནི། བྱམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་
པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་ནི། ཆང་མང་དུ་ཆོས་ཅན། དུ་རྒྱ་
རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འབྱུར་ནི། བ་ལང་དཀར་ཐལ་ཆོས་
ཅན། བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོག་ཕློག་ཤལ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཞི་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་ནི། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་
ཐོགས་མེད་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ལྡན་པའི་
གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་རེ་ག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་རྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད།

ལྔ་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་
ཐོགས་མེད་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ལྡན་པའི་
གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་བྲག་འབྱུར་བས་བྱུང་པར་རྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དྲུག་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བུ་དམིགས་པ་ནི། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་
ཐོགས་མེད་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ལྡན་པའི་
གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་རྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་དང་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་སྐྱབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་དང་མ་བཀོད་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྐྱབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་ནི། དཔེར་ན། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་ན་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། ཆ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་དང་ལྡན་པར་ཁས་སྒངས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེན།

འདི་ལ་རེགས་གཏེར་བས་སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རེགས་གཏེར་ལས། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྡན། །དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ངག་མིན་ཀྱང་། །སྒྲིག་ན་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། དངོས་སུ་ཉགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པའི་ངག་མ་ཡིན་མོད། །སྒྲིག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བས་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་གོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ལ།

རང་གི་ཕྱགས་གཞག་པ་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དེའི་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བསལ་བྱར་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་

བསལ་བྱ་དེ་ལ་རྟགས་ཁས་མ་སྒྲངས་པ། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ། དམ་བཅའ་ལ་
ཚད་མའི་བསལ་བ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འགལ། མ་ངེས། མ་གྲུབ་པ། བསལ་བ་ཡེ་མེད་གྱི་ཐལ་
འགྱུར་དང་བཞི་ ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་མཉན་བྱར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཞི་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སྤྱ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དུ་
བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ།
ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་སྟེ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་དང་།
ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞིར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཉེར་ལས། ཐལ་འགྱུར་བཞི་
ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། །གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལན་འདེབས་རྩལ་ནི། རྟོག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་དག་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་
སྤང་གི་ལན་ལ། འདོད་ལན་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དང་། བྱུང་པ་མེད་ལན་དང་
གསུམ་དུ་ཡོད་དེ།

རིགས་གཏེར་ལས། ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྟོ་གསུམ་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་
སྟེ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། རིགས་གཏེར་མཛད་པ་ལྟར་ན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་གི་
ལན་ལ། རྟགས་མ་གྲུབ་པ། བྱུང་པ་འགལ་བ། བྱུང་པ་མ་དེས་པ། འདོད་ལན་དང་བཞིར་
འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་བཞི་
གདབ། །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར།

འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་ལན་གྱིས་སྟོག་པར་མི་རུས་པས་དེའི་རྩིས་
སྤྱོད་འབྲང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། ལན་གྱིས་སྟོག་པར་མི་རུས་ན། །དེ་ཡི་
རྩིས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་བཞི་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་གཙང་ནག་པས་ཐ་སྟོད་
མཛད་པ་ནི། བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ། མ་གྱུ་དུག་འཛོམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། འདོད་ལན་བཏབ་པས་ཚོད་པ་རང་ཞེར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི། དཔའ་ལོ་ལག་རྩམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལ་
ཁས་སྤངས་མེད་པས་ཚུར་ལ་སྟོག་པའི་བྱིར།

མ་དེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི། མཆོན་ཆའི་ཁྱི་འགྲོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
རྟགས་ལ་ཁས་སྤངས་ཡོད་ཀྱང་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པས་ཚོད་པ་ཆེར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི། གནམ་ལྷགས་ཐོག་གི་ཐལ་འགྱུར་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལན་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲོག་པར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་
བྱེད་དོ། །

སྒྲོབ་དཔྱན་ཕྱེ་བ་ལྟར་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བྱུང་
བས་རྟགས་དང་བྱུང་བ་བྱུང་བའི་གོ་ཚད་པ་དང་། ཁས་སྦངས་ཀྱི་བསལ་བས་བསལ་
བའི་གོ་ཚད་པར་འདོད་ལ། རིགས་གཏེར་མཛད་པ་ལྟར་ན། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཁས་
སྦངས་བས་ཐལ་འགྱུར་དེ་མ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་འཛོག་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་།
རྟགས་བྱུང་བའི་གོ་མི་ཚད་པ་དང་། བྱུང་བ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཁས་སྦངས་
ཀྱི་བསལ་བས་བསལ་བའི་གོ་མི་ཚད་པར་འདོད་ཅིང་། ཁས་སྦངས་ཀྱི་བསལ་བས་
བསལ་བའི་གོ་ཚད་ན། སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཕྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་
སྤྱོད་ཆེས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་པ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་སྟོན་རྒྱ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་པོའི་ཕྱི་སྤྱོད་དེ་
ཕྱི་སྤྱོད་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་སྤྱོད་ཆེས་ཅན། ཕྱི་སྤྱོད་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་སྤྱུང་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་འཕེན་རྒྱ་ཡོད་བཞིན་དུ་སྤྱུང་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་མཁན་གྱི་ཕྱི་
སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྤྱུང་བྱེད་འཕེན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། སྤྱོད་
མ་བྱས་པར་སྤྱུང་བའི་སྤྱུང་བྱེད་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
སོགས་སྟོན་བཟོད་པར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་དོན་ཏུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བ་ཤེས་པ་ལ།

དངོས་དང་། དེ་བྱུང་བྱེད་ཚུགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་སྐྱེད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ (དངོས་བཤད་པ) ལ། བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་ལ། མཆན་ཉིད། མིང་གི་
རྣམ་གྲངས། དབྱེ་བ། ཞུ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་བཤད་པ་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་ (བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད) རྟེན། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་
ཆད་བཤད་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན། ཆོས་ལྔ་ནི། རོ་བོ་དང་། ཆོག་སྤང་
དང་། བདག་ཉིད་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་དང་ལྔ་ལ་བྱེད་དེ། ཆད་མ་མདོར།
རོ་བོ་ཁོ་ན་བདག་ཉིད་དང་། འདོད་ཅིང་མ་བསལ་བ་སྐྱེད་བྱ་བ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱེད་
དེ་ཡང་རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཆད་
མས་བྱུང་བ་ཅིག་དགོས་པར་བསྟན།

ཆོག་སྤང་ཁོ་ན་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐབས་བྱེད་ཏུ་བཞོད་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན།

བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟོག་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱེད་བྱར་ཁས་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན།

འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟོག་པ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་
ལུས་ཏུ་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན།

མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་
ཆད་མས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རོ་བོ་

ཆོག་པ་དང་བདག་ཉིད་འདོད། ཆོག་གི་དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་བཞི། ཁ་བྱ་བ་སྐྱེ་བྱེད་མིན་
དོན་བརྗོད། རྒྱལ་བས་ཁས་སྦྲངས་པ་བཟུང་ངོ་། ཞེས་དང་། ཁས་སྦྲངས་དེ་ཡང་ཆད་
མ་ནི། བདག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར།

བསྐྱེད་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་དེ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་དང་། ལོག་རྟོགས་གཉིས་སུ་
ཡོད། རིགས་མི་མཐུན་ནི། སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་ཆད་མས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཆད་མས་
བསལ་བ་དང་། དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་དང་གསུམ་ལ་བྱེད། དེ་གསུམ་ནི།
བསྐྱེད་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་ངོ་བོ་དང་། མ་བསལ་བ་དང་། འདོད་པ་ཞེས་པའི་
ཆོག་གིས་སེལ་བར་བྱེད།

ལོག་རྟོག་ནི། དཔེ་རྟོགས་མ་བྱུང་བ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ལུང་དོན་
བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལ་བྱེད། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་བྱའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་ཁོ་ན་བ་ཞེས་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་སེལ་བར་བྱེད།
རིགས་སྒྲིབ་ལྟར་ན། བྱུང་བསལ་མེད་ཅིང་རྒྱལ་བས་བསྐྱེད་བྱར་ཁས་སྦྲངས་པ་དེ་བསྐྱེད་
བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། མདོ་ལས་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟར་
གསུངས། བསྐྱེད་བྱར་འདོད་པ་རིགས་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། མིང་གི་རྣམ་
གངས།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གངས་ནི། ལྷོགས་དང་། བསྐྱེད་བྱ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་
དང་། བསྟན་བྱ་བ་དང་། ཆོགས་དོན་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་
སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་རང་དོན་སྐབས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

མཆན་གཞི་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་བའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ། མཆན་ཉིད་དང་།
མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་དེ། གཞན་
དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

མཆན་གཞི་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ། འོ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རང་མཆན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
ནམ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། སོང་ཆོད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
གཞན་སེལ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱི་སྐྱབ་པར་བྱ་ཡིན་པས། །བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ཉིད་མ་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

རྫོམས་ཆོད་ལ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རང་མཆན་དེ་བསྐྱབ་བྱར་རྫོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་
གཞན་སེལ་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་སྐྱབ་པ་ལ་རྫོམ་བྱེ་རྫོམ་གཉིས་ཀ་ཤེས་
འདོད་དང་དཔག་འདོད་མེད་པའི་བྱིར། སྐྱབ་པའི་ཆེ་ནི་རང་མཆན་དང་གཞན་སེལ་སོ་
སོར་མ་བྱེ་བའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།

རིགས་གཏེར་ལས། ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དུ་བ་དང་། བྱས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱི་ལྟོག་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞིའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་འུགས་ལ་ཡུལ་

དུས་རྣམ་པས་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་
བརྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཚད་མས་
བྱབ་པས་བྱབ་པོ་ཞེ་ན། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཆོས་ཙན། རྟགས་ཡང་དག་གི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་ཚད་མས་བྱབ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་བརྗོད་
ན་ཡང་འདོད་པས་བྱལ། །བདག་གི་དོན་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད། །ཅེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཆོས་ཙན། རྟགས་ཡང་དག་གི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་ཚད་མས་བྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
པ་གང་ཞིག་ཚད་མས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱབ་ན། མིག་སོགས་བདག་དོན་
བྱེད་པ་ཆོས་ཙན། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱབ་ན། མིག་སོགས་བདག་དོན་
བྱེད་པ་ཚད་མས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱ་ཚད་མས་མ་བྱབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་ཐག་གི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་རྟག་པ་ཆོས་ཙན། ཚད་མས་བྱབ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
བྱབ་པ་ཡོད་དེ། ངོ་པོ་ཆོག་མཉམ་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་བཤད་ནས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་

འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གཏན་ཆོག་ས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་བྱུང་བའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ། བྱོགས་སྔ་མ་ན་རེ། སྤྲ་ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་
ཆོག་ས་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷབ་སྟེ། ཏྲག་ས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ཆོག་ས་པ་ཉིད། ཡིན་བྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྲ་ཏྲག་པ་
ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མས་བསལ་བའི་བྱིར། ལྷབ་སྟེ།
བསལ་བ་གཏན་ཆོག་ས་ཉིན་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྲ་ཏྲག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་ཆད་མས་བསལ་བ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ཆད་མས་བྱབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་དེ་ཆད་མ་བསལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ །གྲགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ །ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་བཞི་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་
བ་ཡིས། །གཞོད་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞེར་བཤད། །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། རྣམ་བཞག་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་དེ་
མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་རྣམ་བཞག་ལ། སེལ་བྱེད། བསལ་བྱ། སེལ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་
གསུམ།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་རང་མཆོན་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་རང་མཆོན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། དེས་དེ་སེལ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཆེ་གང་ཞིག་སྐྱ་
མཉན་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་།

རྣམ་གཞག་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གི་ཆད་མས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འགལ་ཆེ་
དངོས་དེ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གི་བསལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ལ། སེལ་བྱེད། བསལ་བྱ། སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་
གསུམ་པ་ས།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། དེས་དེ་སེལ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཆེ་གང་ཞིག་སྐྱ་
མི་རྟག་པ་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། རྣམ་
གཞག་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གི་ཆད་མས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འགལ་ཆེ་དངོས་
དེ་བྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ལ། སེལ་བྱེད། བསལ་བྱ། སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་རྩད་བ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ནི། རི་བོང་ཅན་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་མི་རྩད་བ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་དེ་སེལ་རྒྱས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་
དངོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་ཡིན་པ་གང་ཞིག རི་བོང་ཅན་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་རྩད་བ་
དེ་འདྲིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་གཞག་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་དེ་
དེས་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ལ། སེལ་བྱེད། བསལ་བྱ། སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་
གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཆོག་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ནི། སྤྱིན་སོགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་
པའི་ལུང་ཆོག་ཚོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་གསུམ་
ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ། བཤད་
བྱའི་མདོ་འགོད་པ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་
མདོར། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་རྣམ་གཉིས། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལའང་རྣམ་པ་

གསུམ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སོ་སོར་ནི། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་བྲེ་བྲག་
ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་
གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་
གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་ལ་མིང་གི་སྒོ་ནས་བཅོ་
བརྒྱད་དང་། རྩེ་གྱི་སྒོ་ནས་དགྲུང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཏན་ཆོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། །བདེ་
བར་བརྒྱུད་བ་བསྐྱབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཕྱོགས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། །མདོར་བསྟུས་པར་ནི་
གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆོགས་དགྲུ་པོ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། དེ་བར་མིག་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁབ་བྱེད་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་
སྟེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་པ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཏན་མེད་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་
མེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་སྟེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ་གསུམ་དང་།
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
གཉིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་སྟེ་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་དང་དགྲུ་ལ་བྱེད།

དང་པོ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་པ་གསུམ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གླེང་མཁུ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གླེང་མཁུ་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་
གསུམ་པ་བྱེད།

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ་གསུམ་ནི། གླེང་མཁུ་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར།
གླེང་མཁུ་ཅན། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟེན་གླེང་མཁུ་ཅན། རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་
བྱུང་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་གསུམ་པ་བྱེད།

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གླེང་མཁུ་ཅན། རྩོལ་བ་
ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་།

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་གླེང་མཁུ་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།
གསུམ་པ་ནི། གླེང་མཁུ་ཅན། རྟག་སྟེ། རྟེན་གླེང་མཁུ་ཅན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་
གསུམ་པ་བྱེད།

གཉིས་པ་བར་མིག་དགུ་ལ་འགོད་པའི་རྒྱལ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་པ་
གསུམ་ནི། བར་མིག་གཡོན་པ་གསུམ་པ་སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་རིམ་བཤུ་བཞིན་དུ་འགོད་པ་
དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ་གསུམ་ནི། དབྱས་མ་གསུམ་པ་སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་
འགོད་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་ནི། གཡས་པ་གསུམ་པ་སྟེང་
ནས་འོག་ཏུ་རིམ་བཤུ་བཞིན་དུ་འགོད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས།
འབྲེང་གི་བྱེད་སྐྱེད་ལ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུམ་མོ། །འབྲེང་ལ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
གསུམ་མོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

བར་མིག་དབྱ་ལ་འགོད་ཚུལ་དཔེའུ་རིས་བཞུགས།

བར་མིག་དབྱ་ལ་ འགོད་ཚུལ་དཔེའུ་རིས་ བཞུགས།	མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་ བྱེད་པ་གསུམ་ནི།	མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ མེད་པ་གསུམ་ནི།	མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་ གཉིས་པ་གསུམ་ནི།
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་ བྱེད་པ་གསུམ་ནི།	སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ༼ ཟུར་ ༽ དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ།	སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ༼ འོགས་ ༽ ལགལ་རྟགས།	སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་ པའི་བྱིར། ༼ ཟུར་ ༽ དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ།
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ གཏན་མེད་པ་གསུམ་ནི།	སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ༼ སྟེང་ ༽	རྟགས་ཡང་དག་སྐྱ་ཆོས་ ཅན། ཉག་སྟེ། མཉན་བྱ་ ཡིན་པའི་བྱིར། ༼ དབྱས་ ༽ ཐུན་མོང་མིན་ པའི་མ་ངེས་པ།	དྲུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་ སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་ པའི་བྱིར། ༼ འོག་ ༽

རྟགས་ཡང་དག་མི་མ་ཐུན་ ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་ གསུམ་ནི།	སྤྱི་ཚེས་ཅན། ཚེས་བ་ ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ ཕྱིར། རྒྱུར་༽ དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པ།	དུང་སྤྱི་ཚེས་ཅན། རྟག་སྟེ། ཚེས་བ་ལས་བྱུང་པའི་ ཕྱིར། རྒྱུར་༽ འགལ་རྟགས།	སྤྱི་ཚེས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར། རྒྱུར་༽ དངོས་ ཀྱི་མ་དེས་པ།
---	---	---	--

ཡང་ན། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་པ་གསུམ་ནི། བར་མིག་སྟེང་མ་གསུམ་ལ་
གཡོན་ནས་གཡས་སུ་འགོད་པ་དང་།

མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ་གསུམ་ནི། དབྱུས་མ་གསུམ་ལ་གཡོན་ནས་གཡས་
སུ་འགོད་པ་དང་།

མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་ནི། བར་མིག་འོག་མ་གསུམ་ལ་གཡོན་ནས་
གཡས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཆོག་གས་དགུ་པོའི་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་དགུ་ནི།
གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚེས་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་ཚེས་བྱུང་
རེག་མིན་པ། །ཞེས་དངོས་སུ་བཤད་ཅིང་། བསྟུང་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་དགུ་ནི། ཆད་
མ་རྒྱན་ལས། རྟག་དང་མི་རྟག་ཚེས་བྱུང་དང་། །བར་དུ་རྟག་པ་གསུམ་དག་དང་། །ཚེས་
བྱུང་མིན་དང་མི་རྟག་རྟག་ ཆོས་ཅན་སྤྱི་དང་དུང་སྤྱི་སྤྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །གཏན་ཆོག་གས་དགུ་པོ་དེ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྱང་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། ཟུར་བཞི་
དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པ། །སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །འོག་གས་གཉིས་འགལ་པའི་
རྟགས་ཡིན་ཏེ། །དབྱུས་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དཔལ་ལྷན་སྤྲེལ་མའི་བཀའ་ལུང་མེ་ཏོག་ཐོད། །

བྱར་བྱད་ཅེ་མོར་རབ་བཞོད་དད་པ་ཡི། །
མིག་གི་བྱར་མདངས་བསྟན་དང་སྟོན་པ་ལ། །
མཆོད་པ་ལྷུང་ལེན་རྩ་མོན་པ་ཡིས་བྲིས། །
དག་བས་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མའི་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། །
ཐིན་ལས་ཐ་གྲུ་ཡངས་པའི་འཇུག་རོགས་ཆེར། །
བདག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །
སྒྲ་མའི་ཐིན་ལས་ཀྱན་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

གཉིས་པ་སྒྲ་རིག

གཉིས་པ་རྗེས་སྒྲ་བཟུང་ནས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ལ་མཁལ་པར་བྱེད་
པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། གཞལ་བྱ་ཙམ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཆད་མ་
བཤད། མངོན་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་མངོན་སྲུང་བཤད། རྒྱུ་གྱུར་གཏན་
ལ་འབེབས་བྱེད་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དང་གསུམ་བྱ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྒྱུར་ཆད་
མ་དེ་ལ་དོན་གྱི་ཆད་མ་དང་། དཔེའི་ཆད་མ་གཉིས།

དོན་གྱི་ཆད་མ་ནི། ཆད་མའི་སྒྲུབ་བྱ་ལ་བྱེད།

དཔེའི་ཆད་མ་ནི་མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལ་བྱེད། ཆད་མ་མངོན་རྗེས་
གཉིས་པོ་དེ་རང་བཟོར་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་གསུང་རབ་ལས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས་ཆད་མ་
མངོན་བཅུམ་པའི་ཐོག་མར། ཆད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྒྲོ་བ་བདེ་
གཤེགས་སྒྲོ་བ་ལ་བྱག་འཆལ་ནས། །ཆད་མར་སྒྲུབ་ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀྱང་
ལས། །བདུས་ཏེ་སྤྲོ་ཆོགས་འཐོར་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྱ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བྱག་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟའི་དངོས་དོན་བསྟོད་པ་
ནི། །དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །ཆད་མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མ་མཛོན་རྗེས་གཉིས་པོ་དེ་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྡོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་པོའོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པས་དབང་པོ་མཛོན་སུམ་དེ་བསྟན། དག་སྒྲོང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་
པ་གཉིས་ཏེ་མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པས་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་དེ་བསྟན།

སེམས་ལ་སེམས་མ་མཆིས་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་
པས་རང་རིག་མཛོན་སུམ་བསྟན། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྲི་མ་དང་
བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་པས་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་དཔག་ཡོད་པ་མ་བཀག་ཅིང་། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོག་གསུངས་པས་
རྗེས་དཔག་གསུངས་པར་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་བསྒྲོག་ཕྱིར། །ཅུང་ཟད་
སྟེ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་ཆོས་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གཅེར་བྱ་
པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་ཆད་མའི་སྟེས་བྱ་མི་སྲིད་དེ། ཆད་མའི་སྟེས་བྱ་ཡིན་ན་
སྒྲོག་གྱུར་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་དགོས་པ་ལས་དེ་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་སྟུབ་པའི་
ཐབས་མེད་པ་དང་། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱེད་དེ། ཆད་མ་སྒྲོག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །དེ་སྟུབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་
ཕྱིར། །ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ཅེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱིད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་མང་པོ་མ་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་བྱའི་གངས་མི་མཁྱེན་པ་དང་། རྒྱང་
རིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེད།

དབང་ཕྱག་པ་ཁ་ཅིག་ནི། དབང་ཕྱག་ལྟ་བུ་ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱི་སྐབ་
བྱིད་ཀྱི་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་ཆད་མ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེད།

དེ་དག་གི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་རྒྱ་
བསམ་སྟོར་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་
ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐུགས་རྒྱད་ལ་འབྲུངས་པས་སྐབ་བྱིད་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྟོས་ནས་ཆད་
མར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་དོན་ཕྱན་
སུམ་ཆོགས་པ་བྱག་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་བསམ་སྟོར་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། བསམ་པ་ཕྱན་ཆོགས་འགྲོ་ལ་བན་བཞེད་པ་
དང་། སྟོར་བ་ཕྱན་ཆོགས་སྟོན་པ་གཉིས་ལ་བྱེད། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་ནི། རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་བདེ་བར་གཤེགས་དང་། གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོགས་
སྟོབ་པ་གཉིས་ལ་བྱེད།

ཕྱི་རོལ་པ་དེ་དག་གི་ལན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆད་མ་ཉག་པ་ཉིད་ཡོད་
མིན། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་པ་ཆད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་དང་། རྒྱང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་
ནི། ཐབས་དང་བཅས་པ་རིགས་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་
རིགས་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། འདི་ཡི་སྟོན་བྱའི་གངས་མཁྱེན་པ། །དེད་ལ་

འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །ཅེས་དང་། གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཆད་ཡིན་ན། །ཚུར་ཤོག་བྱ་
རྟོན་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

རིགས་གཉེར་ལས། དགོས་པའི་དོན་ཀྱན་ཤེས་པ་ལ། །མཁས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་ཅེས་ཟེར། །ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ། །བ་ལང་མེད་པ་སྒྲིན་མ་
ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན། ཆད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཆད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཇུག་ཡུལ་ལ་བསྐྱུ་བ་
མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཆད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་
ཤེས་པ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་དོན་དེ་གང་ཞེ་ན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་གནས་
པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་
བསྐྱུ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཆད་མར་འཇོག་པ་ལ་དེ་ཅུམ་གྱིས་ཆོག་གམ་ཞེ་ན། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་
རིག་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་སོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་
གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

འོན་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྤར་མ་ཤེས་གསར་དུ་ཤེས་པ་
ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་
པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་བྱིར། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

དེས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱེད་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་
གསལ་གཉིས་ལྷན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྷན་བཙུག་
ལྷན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པ་འདི་བྱུང་།

འོ་ན་གྲུང་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ལ་
སྟོས་ནས་ཚད་མར་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་
བསྐྱེད་དོན་དུ། །གྲུང་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྟོས་ཚད་ཡིན་
རིགས། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

འོ་ན་པན་བཞེད་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཅེ་བ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དུ་
མར་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་
པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ལ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དག་རབ་ཏུ་གསལ་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་སྤྱགས་གྲང་གསལ་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྤང་བ་
ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །ཞེས་
པ་འདི་བྱུང་།

འོ་ན་སྟོན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་
དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །གྲུབ་ལས་དང་སོ་འབྲུང་
པའི་ཕྱིར། །གཉིས་སོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

འོན་པ་དེ་གཤམ་གསུམ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་
ལ། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤམ་གསུམ། ཉིད་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

འོན་སྐྱོབ་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་གིས་ཇི་ལྟར་གཟེགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་
སྟོན་པར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ནི་ཉིད་གཟེགས་ལམ་
གསུངས་པ། །འབྲས་མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མི་གསུང་། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

དེས་ན་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཆད་མར་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་
ཕྱིར་ཆད་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དོན་ལུགས་འབྱུང་དུ་བཤད་པའི་སྟོ་
ནས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དོན་
ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བཤད་པའི་སྟོ་ནས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ་ནི། བཙུགས་
འདས་ཆོས་ཅན། སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པ་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་
པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

བསྟན་བྱ་བདེན་པ་བཞི་ནི། ཤེས་བྱ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ། སྤང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ། ཐོབ་བྱ་འགོག་པའི་བདེན་པ། རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་བཞི་ལ་
བྱེད་ཅིང་། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་ནད་དང་འབྲས་བུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་
ནད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་ནད་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་དང་།
ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ནད་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་སྟེན་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེན་རྒྱུ་ནད་

ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། |བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་
ལྟར། |སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། |ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་
བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། |ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བདེན་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་འཆད་པར་བྱེད་
པ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་ཕྱང་པོ། |གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་
བ། |ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རེ་འགའ་བ་ཉིད་
ཡིན་པས་ན། |སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་རྒྱ་བཅས་ཉིད་གྲུབ། |ཅེས་སོགས་བྱུང་།

འགོག་པའི་བདེན་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། |རྒྱ་ལ་གཤམས་
སོགས་སྤིང་ ཕྱིར་རོ། |ཞེས་སོགས་བྱུང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།
སྤྱད་ཅིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ ལས། |གནས་གྱུར་གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་ཀྱང་། |ཞེས་
སོགས་བྱུང་།

སྟོབ་པ་སོགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་བདེ་བར་གཤམས་པ་སོགས་སྤྲ་སྤྲ་སྤྲ་སྤྲ་སོང་
དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། |ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྟོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་དང་བསྟན་
དང་། |མ་ལུས་ཁྱད་པར་མཁྱེན་པར་གྲུབ། |ཅེས་སོགས་བྱུང་།

དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གང་
ཕྱིར་དེས་ན་ཆད་མ་ཉིད། |ཅེས་པ་འདི་བྱུང་།

ཚད་མ་ཙམ་གྱི་མཆན་ཉིད།

འོ་ན་ཚད་མ་ཙམ་གྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞེད་པའི་རྣམ་གྲངས་
བཀོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་སྒྲིབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲིབ་རྟ་ན། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་
པས་མི་བསྟུ་པའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
ཀྱང་། ཞེས་པས་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཅིང་།
དེ་གཉིས་ཀའང་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་འོ། ཞེས་འཆད།

སྒྲིབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོ་ལྟར་ན། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་ཐ་སྟོང་
པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་པས་དོན་
དམ་པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་འོ། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། རིགས་
གཉེར་ལས། མི་བསྟུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་པའང་བྱེ་སྟེ་སྟེ། ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར།

ལུགས་དང་པོ་ལ་རིགས་གཉེར་བས་སྒྲིབ་བརྗོད་པ་ནི། འོ་ན་མཆོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་
སྟོང་དེ་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ། དེ་ལ་མཆན་ཉིད་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་
གཉིས་འཛོག་པ་འཐད་པའི་བྱིར། ཞེས་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཉེར་
ལས། མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་ན་ནི། མཆོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར།

སློབ་དཔོན་རྒྱ་མཁན་པོའི་ལུགས་དེ་ལ་རིགས་གཏེར་པས་སློབ་བརྗོད་པ་ནི། འོ་ན་
རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སློབ་བྱེད་གྱི་གཞུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཆད་མ་
བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ནས། ཆད་མ་
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མ་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་ནི་དོན་དམ་
པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ནས་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། །ཞེས་
འཆད་པར་བྱེད་དེ། རིགས་གཏེར་ལས། མཆན་མཆོན་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ཡང་། །སྤྱི་
མཆན་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི།
རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་དབྱེད་ནས་ཞུགས་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསྐྱུ་བ་
མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མི་བསྐྱུ་བ་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟ་བུ་ཆད་
མའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད།

བྱེད་པར་གསུམ་ནི། རོ་བོའི་བྱེད་པར། ལུལ་གྱི་བྱེད་པར། བྱེད་ལས་གྱི་བྱེད་པར་
དང་གསུམ་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་རོ་བོའི་བྱེད་པར་དང་། ལུལ་གྱི་བྱེད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་
མའི་མཆན་ཉིད་གྱི་མི་སྲིད་པའི་སློབ་སེལ་བར་བྱེད། བྱེད་ལས་གྱི་བྱེད་པར་གྱིས་ནི་
བྱེད་ཆེས་པའི་སློབ་སེལ་བར་བྱེད། མ་བྱེད་པ་གཅོད་ཚུལ་ནི་རྩུར་ནས་ཁ་སློང་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད།

དེ་ལ་རིགས་གཏེར་མཛད་པས་སློབ་བརྗོད་པ་ནི། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆད་མའི་
མཆན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མ་བྱེད་
པ་གཅོད་ཚུལ་རྩུར་ནས་ཁ་སློང་དགོས་ན་མཆན་ཉིད་སྤྱི་མ་དེ་ཉིད་སློབ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་
པའི་བྱིར། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། རིགས་གཏེར་ལས། གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགོངས་

པ་མིན། །མ་ཁྲབ་གཙོད་ཚུལ་འདིར་མི་འཐད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་བྲམ་
ཟེ་ཆེན་པོ་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དེ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན།
ཆོས་གསུམ་ནི། དུལ་གྱི་བྱང་པར། འཛིན་སྤངས་གྱི་བྱང་པར། བྱེད་ལས་གྱི་བྱང་པར་
དང་གསུམ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད།

དེ་ལ་རིགས་གཉེར་བས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་
ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་མི་དགོས་པ་དང་། མ་ཁྲབ་པ་དང་།
མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། རིགས་གཉེར་ལས།
མི་དགོས་མ་ཁྲབ་མི་སྲིད་གསུམ། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་འདོད་ན་ཡོད། །ཅེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་མཐུན་པར་བཞེད། སློབ་དཔོན་གྱི་
པ་ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་དང་མཐུན་པར་འཆད། རིགས་གཉེར་བ་རང་གི་ལུགས་ལ་ནི།
གཞུང་སྤྱི་བསྐྱེམས་ནས་མི་བསྐྱེམ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཆོགས་གྱི་རིག་
པ་ཆད་མའི་མཆན་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཉེར་ལས། མི་བསྐྱེམ་ཤེས་དོན་གསལ་
གཉིས། །རང་མཆན་རྟོགས་པ་དོན་ལ་མཐུན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཆད་མ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། འགལ་སྒྲུབ་ཆད་
མིན་གྱི་སྒྲོ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། དང་པོར་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེམ་པའི་རིག་པ་ཆད་མའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན། འོ་ན་ཆད་མ་མི་བསྐྱེམ་པའི་རིག་པ་དེ་རང་གིས་རྟོགས་པའམ་ཆད་མ་
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འབྲུག་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ངེས་པ་དང་། ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
འཆད་བར་བྱེད་པ་ལ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་
ཉིད། །ཅེས་པ་འདི་བྱུང་།

འདིར་རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི། ཚད་
མའི་ཐ་སྙད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་ལ་བྱེད་ཟེར། ཁ་
ཅིག་ནི། རང་གི་འབྲུག་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་
ལ་བྱེད་ཟེར། བོད་བྱི་མ་ཁ་ཅིག་ནི། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྤང་ན་གནས་
པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་
ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར། རང་ལས་
ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལ་རིགས་གཉེར་བ་ལྟར་ན། རོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ།
གོ་མས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག་དང་བཞིར་ཡོད་དེ།
རིགས་གཉེར་ལས། རོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་རྣམས་རང་
ལས་ངེས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལ། དང་པོ་པ་དང་། ཡིད་མ་གཏང་དང་། འཁྲལ་རྒྱ་
ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རིགས་གཉེར་ལས། དང་པོ་པ་དང་ཡིད་མ་
གཏང་། །འཁྲལ་རྒྱ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལྟར་ན། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལ། ལྷང་བ་རང་ལས་
ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱད་པར་གཞན་
ལས་ངེས་པ་དང་། ལྷང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ཁ་དོག་
དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི། དོན་ལ་ཤ་བ་
ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་ཤ་བ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་ཀྱི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་
མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་ལྷང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི། ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་དུ་འབྱུང་
དུས་ཀྱི་ཉ་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་པས་
དེ་ལ་སློན་བརྗོད་པར་མཛད་ཅིང་། རང་གི་ལུགས་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ནི།
ལྷང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པའི་ཆ་གཞན་ལས་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཚད་མ་དེ་ལ་གཞལ་བྱ་འཇལ་ཚུལ་ཀྱི་སློན་ས་དབྱེ་ན།
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་
མཆོན་དང་སྤྱི་མཆོན་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཚད་
མ་མདོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ ཚད་མའོ་མཆོན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་
བྱ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་བྱེད་ཚད་ལ། །གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་
འབྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་དང་། དེགས་གཏེར་ལས།

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། ཉེ་ལས་གངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
རྣམས་བྱུང་།

ཆད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
རིགས་གཉིས་ལས། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད། །ཆད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་
འཐད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ནི། ཆད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་
ལས་གངས་མང་མི་དགོས་ཤིང་ཉུང་ན་མི་འདུ་བ་ལ་བྱེད། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་
ལས་གངས་མང་མི་དགོས་ཏེ། ཆད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་
ཀ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། རྒྱང་འཕེན་པ་ཆད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། རང་སྡེ་
ཁ་ཅིག་ ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལུང་ཆད་མ་དང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་
དང་། ཁ་ཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་བྱུང་གི་ཆད་མ་དང་བཞིར་འདོད་པ་དང་། སྒྲ་སྟེགས་ཅ་ར་
ཀ་པ་ནི་ཆད་མ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། དེ་
དག་བསལ་པའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྐྱབ་པར་མཛད་
པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གཅིག་གངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་
ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་སྐྱབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ལུས་པ་དང་མི་

རྒྱས་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར། འབྲ་བ་བྱུན་མོང་བ་དང་མི་འབྲ་བ་བྱུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། རྫོང་བྱེད་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སློ་ལ་ཡང་བད་དང་ཚོ་ལ་བ་སོགས་
ལ་ལྟོས་པ་དང་མི་ལྟོས་པའི་སློ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་
ལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་བྱིར། །འབྲ་དང་མི་འབྲ་ཉིད་བྱིར་དང་། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་
ཡུལ་མིན་བྱིར། །རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །སློ་ནི་ཡོད་དང་མེད་བྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་
འདི་བྱུང་།

གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ན་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཆད་མའི་འབྲུག་ཡུལ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་སྒྲོག་
གྱུར་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མངོན་སུམ་སྒྲོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ལས། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་།

གསུམ་པ་ཆད་མིན་གྱི་སློ་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཆད་མའི་འགལ་སྐྱར་གྱུར་པའི་རིག་པ་དེ། ཆད་མིན་གྱི་སློའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་སྤྱ་པ་ལྟར་ན། ཡིད་དཔྱོད། སྤང་ལ་མ་ངེས་པ། དབྱུང་ཤེས། འོག་
ཤེས་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཉིར་ལས། ཡིད་དཔྱོད་སྤང་ལ་མ་ངེས་

པ། །དབྱུང་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཆོམ་ལ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རིགས་གཏེར་
བས་སྒྲིན་བརྗོད་པ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་དང་། དབྱུང་ཤེས། སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་གསུམ། སྒྲོ་
རིགས་ཟུར་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་དཔྱོད་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་དང་།
དབྱུང་ཤེས་ནི་བླ་པའི་ནང་དུ་འདུས་པ་དང་། སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱང་
སྤྲེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དེ།

རིགས་གཏེར་ལས། ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་གཏན་མི་ལྟོས། །དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ཐེ་
ཆོམ་གྱུར། །ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རིགས་གཏེར་བ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཆད་མིན་
གྱི་སྒྲོ་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རིགས་གཏེར་ལས། མ་
རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །ཆད་མའི་འགལ་སྒྲ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ། ལུལ་ལ་མ་ཞུགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་མ་
རྟོགས་པས་མ་ རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་དང་གསུམ་དུ་
ཡོད་དེ།

རིགས་གཏེར་ལས།

མ་ཞུགས་པ་དང་མ་རྟོགས་དང་། །

རྟོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ལོག་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་
ལ། ལུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། དུས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། རྟོར་བྱའི་འོད་ལ་རྟོར་བྱར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་དུས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཉིན་བྱེད་ལ་མཆན་བྱེད་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཐག་ཁ་ལ་སྒྱུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་
ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྟོག་མེད་ལོག་གཤམ་ལ་དབྱེ་ན། ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་
འབྱུལ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྟོག་མེད་ལ་འང་ཡིད་དབང་གཉིས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།
དང་པོ་ནི། མི་ལམ་གསལ་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་འབྱུལ་པ་ནི།
སྒྲུབ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གེ་ཆེན་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་། ཆ་མཉམ་པ་དང་། ཤས་
ཆེར་འཛིན་པ་དང་བཞིར་ཡོད་དེ། མངོན་དུ་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ། །ཆ་མཉམ་པ་དང་
ཤས་ཆེར་འཛིན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མངོན་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་མངོན་སྲུང་བཤད་པ་ལ།

མངོན་སྲུང་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སྲུང་ལྟར་སྒྲུབ་
བཤད་པ། མངོན་སྲུང་ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་སྒྱུབ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་བཤད་པ་
གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བཞེད་
པའི་རྣམ་གྲངས་བཀོད་པ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་གཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱ་པ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་རིག་པ་
མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། སྤྱོད་བས་སློ་འདོགས་བཅད་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད། བོད་ཕྱི་མ་དག་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་
བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
གྱི། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན། དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འཁྲལ་
ཤེས་སུ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེད།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་རིག་པ་མངོན་
སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྱུར་བ་ཡི། རྟོག་པ་
དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་
ནི། མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་འབྱུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། མངོན་
སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བ། ཉིད་གྱིས་ཆད་མར་འབྱུབ་པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་
འོན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་དང་། མ་འཁྲལ་བའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་
བྲལ་བའི་དོན་ནི། སྒྲ་དོན་འབྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་
རུང་པ་ཞེས་སློས་པས་ནི། བརྟུང་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྤྱད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་འཁྲལ་བའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། འཕྲལ་གྱི་འཁྲལ་རྒྱ་བཞི་སོ་གང་རུང་གིས་
འཁྲལ་བར་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་དབང་
གིས་འཁྲལ་བར་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད། རིགས་གཏེར་ལས་ནི། གསལ་བར་སྤང་བས་
རྟོག་མེད་འབྱུབ། །རང་མཆན་འཛིན་བྱིར་འཁྲལ་བ་མེད། །ཅེས་བཤད།

འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་ནི། འབྲུལ་རྒྱ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ། ཡུལ་ལ་ཡོད་པ། གནས་ལ་
ཡོད་པ། དེ་མ་ཐག་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་བཞི་ལ་བྱེད། དང་པོ་ནི། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྦྲ་ཤད་
དུ་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འགལ་མེ་འཁོར་ལོར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། གསུམ་
པ་ནི། ལྷོན་ཤིང་འགྲོར་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཞེ་སྒྲུང་གི་དབང་གིས་ས་
གཞི་དམར་པོར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། རབ་རིབ་དང་།
སྒྲུང་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། སྒྲུང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པས་འབྲུལ་པར་མ་
བསྐྱེད་ཅིང་། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་
རིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཀྱང་། རྟོག་བྲལ་སྒྲོས་པས་ནི་བྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག དབང་
ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་བསལ་བའི་བྱིར་དུ་རྟོག་བྲལ་སྒྲོས་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། གང་ཟག་
གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་
མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡུལ་རང་རིག་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་རྣམ་པ་གཉིས། ཡུལ་གཞན་རིག་པ་དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་རྣམས་
སུ་ཡོད།

རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རྟེན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ། གཞན་
དབང་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་རྣམས་སུ་ཡོད།

གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སོ་སོ་སྤྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་ཡོད།

ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དབང་བོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་
མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞིར་ཡོད་དེ། རིགས་གཉེར་ལས། མ་འཁྲལ་
བ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཉེར་བ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་ལ་
བཞིར་དབྱེ་བ་དེ་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་
པས་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། རྣམ་རིག་པས་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
གཉིས་ཁས་མི་ལེན་པས་མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཉེར་ལས། མངོན་སུམ་བཞི་སོ་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས། །གྲེ་བྲག་སྤྲོ་
གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ནི། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། མཛོད་ལས།
ཀུན་རྫོབ་གཅིག་ལུང་རང་ཆོག་ལས། །གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིག་འགྲུར། །ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་རིག་པའི་དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་
མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད།

རང་གི་ལུགས་ནི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་མངོན་སུམ་བཞི་ཀ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
ནོ། །

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱི་བཤད། རྒྱུ་གསུམ་ཐོས་བརྒྱུད་བ་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུ་དབང་པོ་ག་ཟུགས་ཅན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ག་ཟུགས་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནས་རིག་བྱ་འདྲིན་
པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བར་ལྷ་ཡོད། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་བདག་
རྒྱུ་མིག་གི་དབང་པོ་ག་ཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ།
ག་ཟུགས་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ནས། རང་གི་བདག་རྒྱུ་
ལུས་གྱི་དབང་པོ་ག་ཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ། རིག་བྱ་
འདྲིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་སྤྱི་བཤད་ནི། འོ་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་རྒྱུ་གསུམ་ཀ་ལས་སྐྱེས་
པར་འབྲེལ་བ་ལ། བདག་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱུ་དེ་དེའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་ལས། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་
ང་སྤྱི་བཞེད། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྒྱུན་གསུམ་ངོས་བབྱུང་བ་ལ།

རྒྱུན་གསུམ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན། བདག་རྒྱུན། དམིགས་རྒྱུན་དང་གསུམ་ཏུ་
ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བརྗོད་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྤྱིར་བ་གསལ་རིག་གི་
ངོ་བོར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་
དོན་རྗེས་འགོ་དོན་ལྟོས་ཅན། །དབང་སྤྱེས་སྒྲོ་བེ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་
གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་བདག་རྒྱུན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བརྗོད་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་འཛིན་རྒྱས་སུ་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པ་དེ། བདག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཛོག་རྒྱས་
པའི། །རྒྱ་ཉིད་ལ་ནི་གཟུང་བར་ཤེས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། གཟུགས་དེས་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་དག་ནི་མདོ་སྤེ་པའི་ལུགས་
ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་པ་ལྟར་ན། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་དེ་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྤྱེ་ཡང་།
རྒྱུན་གསུམ་ནི། ཀུན་གཞིའི་སྤྱིར་གི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་ཉིད་ལ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ།

རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཉེན་གྱི་རྒྱས་དེ་ལ། །

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅས་བྱ་བར་རྟོག་ །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ཡིད་མངོན་ལ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱེ་ཚུལ། ཡིད་མངོན་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ།
བདག་སྤྱོད་རྩོས་བབྱང་བ་དང་ལྡོག་པོ།

དང་པོ་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་སྤྱོད་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཟུང་དོན་ལ་ཉོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་སྤྱོད་ལས་བྱུང་ཅན། །ཞེས་དང་། ཚད་མ་མདོར། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ནས་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་བར་ལྡོག་པོ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་སྤྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཟུང་དོན་གཟུགས་ལ་ཉོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་དེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ནས། རང་གི་དེ་མ་ཐག་སྤྱོད་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཟུང་དོན་རེག་བྱ་ལ་ཉོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་དེ། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྤྱེ་ཚུལ་ལ། གཞན་གྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་གཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་རྒྱ་མཁན་པོ་ལྟར་ན། དང་པོ་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། བ་སོགས་དབང་མངོན་དང་
ཡིད་མངོན་སྟེ་ལ་ཁོ་ནར་སྟེ། བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེད།

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་སྟེ། ལ་
ལས་མང་བ་མི་སྟེ། བ་དེའི་ཆོ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་པའི་རྒྱ་
མཐའ་ཁོ་ནར་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་པར་བྱེད།

ལུགས་དེ་གཉིས་ལ་རིགས་གཉེར་བས་སྟོན་བཟོད་པ་ནི། སྟེ་ལ་མ་དང་ནི་རྒྱ་གྱི་
མཐའ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཞི་དབྱེད་ཡོད། །ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་བླ་
ཟེ་ཆེན་པོ་དང་། རྟོག་ལོ་རྩ་བ་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།
དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་
སྦྱང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ་མངོན་སུམ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ། བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད།

རིགས་གཉེར་མཛད་པ་ནི། རོན་དེ་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་
པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ། །རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱ་
གཞན་མེད། །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བླ་ཟེ་ཆེན་པོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་པ་
ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་ཐུང་བ་ནི། རྩོད་པ་དང་།

ལན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟགས་རྩ་བ་མ་སྟག་པ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་དེས་རང་གི་དེ་མ་
ཐག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་གྱིས་བརྒྱུང་བའི་དོན་འཛིན་ནམ་མ་བརྒྱུང་བའི་
དོན་འཛིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་མངོན་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
ལོང་བས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། སྤར་སྤྱོད་བ་ནི་
འཛིན་པ་ན། །ཡིད་ནི་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །མི་མཐོང་འཛིན་ན་ལོང་བ་ལ། །སོགས་པ་
ཡིས་ཀྱང་དོན་མཐོང་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ནི། ཉེས་པ་དེ་དག་གིས་མི་གཞོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་
དེ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དབང་མངོན་གྱིས་མ་བརྒྱུང་བའི་དོན་འཛིན་པས་ཆད་མ་མ་
ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དབང་མངོན་ལ་མ་བརྟེན་པར་གཟུགས་མཐོང་བ་མེད་པས་
ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིད་ནི་ཡུལ་
གཞན་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །དེ་བྱིར་ལོང་བས་མཐོང་བ་མིན། །ཞེས་དང་།

རིགས་གཏེར་ལས། ཡུལ་གཞན་འཛིན་དང་དབང་པོ་ལ། །སྟོས་བྱིར་འདི་ལ་སྒྲིན་
གཉིས་མེད། །ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་བདག་རྒྱུ་ངོས་བརྒྱུང་བ་ནི། ཆད་མའི་གཞུང་ལས་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུ་
མ་གསུངས་ཤིང་། བདག་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་མངོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་
པ་ལས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བདག་རྒྱུ་སྤྱུ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། བདག་རྒྱུ་གྱི་མཆོན་གཞི་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་
ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་དང་། ཐ་མའི་རྟེན་འདས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྟངས་ཅིག་མ་དང་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་དེ།
གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྟངས་ཅིག་མ་དང་པོའི་བདག་རྒྱུན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་
འཛིན་དབང་མངོན་སྟངས་ཅིག་མ་དང་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་དེ། སྐྱ་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྟངས་
ཅིག་མ་དང་པོའི་བདག་རྒྱུན་ ཡིན་པ་ནས། དེག་འཛིན་དབང་མངོན་སྟངས་ཅིག་མ་དང་པོ་
འདས་མ་ཐག་པ་དེ། དེག་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྟངས་ཅིག་མ་དང་པོའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་
བར་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ལ།

རང་རིག་དེ་ལ་རང་རིག་ཙམ་དང་། མངོན་སུམ་བཞིས་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་
མདོར། ཆགས་ལ་སོགས། །རང་རིག་རྟོག་པ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་དང་། རྟོག་པ་འང་རང་
རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལ་མ་ཡིན་དེར་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་
གང་གང་ལ་སྐྱོདོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱོདོན་མིན། །དེ་
ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་དང་། དེགས་གཏེར་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་
ནི། །མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་བཞིས་ལྷན་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི། བོད་ལྔ་
རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་ཡུལ་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་
གསལ་རིག་གི་ཆ་རེ་རེ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་
བཞིས་ལྷན་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པ་ལྟར་ན།
གཟུང་རྣམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་རྟུན་པ་ལྟར་ན། འཛིན་
རྣམ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རིག་པ་ཡིན་
ན་རང་ལས་རང་སྤྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་སྤྱོད་མེད་དེ། རང་རིག་ནི་བཅའ་པོ་
ལས་ལྟོག་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རང་སྤྱེ་ནི་རང་ལས་རང་སྤྱོད་མེད་གསར་དུ་སྤྱེ་བ་
ཞེས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་མ་རྒྱན་ལས། བཅའ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་
འདིར་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། རང་རིག་བཅའ་པོ་ལྟོག་
ཅམ་ཡིན། །རང་སྤྱེ་སྤྱོད་མེད་སྤྱེ་བ་ཡིན། །དེས་ན་རང་རིག་རང་སྤྱེ་གཉིས། །མཚུངས་
པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་རང་
རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རིག་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་ན་རིག་བྱེད་སྤྱུག་
མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་
པོ་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་པོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེའི་སྤྱོད་མེད་དེ། ཆོད་མ་ཡིན་མིན་ནི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྷང་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ནི། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་ཕྱིར་
དང་། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་པའི་རིག་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་མདོར། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འབྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྤར་བ་ཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་བསྐྱོམས་བྱང་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། བསྐྱོམས་བྱང་འབྲུལ་མེད་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྤང་བཅས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། སྤང་མེད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་སྤང་བཅས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཀྱན་རྩིབ་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྤང་བ་དེ། སྤང་བཅས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་སྤང་བཅས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་ཡོད། འོ་ན་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྤང་བའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་སྤང་བཅས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པར་རུས་སམ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་བདག་སྐྱེན་ཐ་མལ་པའི་དབང་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བ་དང་། བདག་སྐྱེན་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི།

དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི། ལྷང་བཅས་རྣམ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བྱས་ན་འཕགས་པ་གསུམ་
ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཆེན་འབྲེལ་སྣ་ཆོགས་སུ་ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ལ་ལྷང་བཅས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །

**གཉིས་པ་ལྷང་མེད་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
གཉིས།**

དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པའི་ལྷང་བ་དང་བྲལ་
བ་དེ་ལྷང་མེད་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
དང་། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་ཉོགས་པའི་ལྷང་མེད་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
དང་གསུམ་དུ་ཡོད། རིགས་གཏེར་བ་ལྟར་ན། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་
སློབ་མི་སློབ་གཉིས། རང་རྒྱལ་མི་སློབ་པ། ཐེག་ཆེན་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷང་བཅས་ལྷང་མེད་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཅུར་ཡོད་དེ།
རིགས་གཏེར་ལས། འཕགས་པ་གསུམ་ཀྱི་མངོན་སུམ་གསུམ། །སློབ་དང་མི་སློབ་སློ་
ནས་ལ། །དེ་དག་ལྷང་བཅས་ལྷང་མེད་ཀྱི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཟུ། །ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་ལྷང་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པའི་ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་ལྟར་ལྷང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་ལྟར་ན། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྤང་བྱུག རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གཅིག་དང་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བདུས་
ལས། འབྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །བྲན་
དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་བ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་རབ་རིབ་བཅས། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

དང་པོ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བྱུག་ནི། སྟོག་སྒྲུ་ལ་ཚུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་
འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཆོག་གི་དོན་བྱུག་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། རྟགས་ཅན་རྗེས་
དཔག་དང་། བྲན་པ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་བྱུག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱེ་བྲག་པས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཆོག་གི་དོན་བྱུག་ནི། རྗེས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་
སྟོ། །བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམ་པ་བྱུག །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྤང་གཅིག་ནི། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤང་དུ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ན། མངོན་གསུམ་ལྟར་སྤང་དེ་ལ་རྟོག་པ་མངོན་གསུམ་ལྟར་སྤང་
གསུམ། རྟོག་མེད་མངོན་གསུམ་ལྟར་སྤང་གཅིག་དང་བཞིར་ཡོད་དེ། མངོན་གསུམ་ལྟར་
སྤང་རྣམ་པ་བཞི། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། རྟོན་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཅན། རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ནི། དོན་གཞན་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་
པ། བན་རྟོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ། སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་གསུམ་ལ་བྱེད།
རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གཅིག་ནི། དུང་སེར་སྤང་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་

བྱེད། ཡང་ན། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ཐམས་ཅད་ཉོག་པ་དང་ཉོག་མེད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དོན་དུ་འང་། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་
གཉིས་སུ་བཤད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཉོག་པ་རྒྱག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་ལས་ཉོག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། རིག་གཏེར་ལས། ཉོག་པ་
གསུམ་ཡིན་རྒྱག་བཤད་པ། །ལོག་ཉོག་བསྐྱོག་ཕྱིར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་
རོ། །

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་
ལ། ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་
ངེས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། འོ་ན་གོང་དུ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། གངས་ངེས་
སོགས་བཤད་ན། ཆད་མ་དེ་རྒྱད་ལ་སྦྱིས་པའི་དགོས་པ་འཇམ་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། གཞལ་བྱ་ཉོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་
སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཆད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། དངོས་གང་ཇི་ལྟ་བུར་
བྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ།

གཉིས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འདིར་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་
པའི་དོན་སྔ་སྔར་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་
ཏེ། བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། བྱེད་པ་ནི་ཆད་མ་དང་། ལས་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པ་དང་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཡང་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པ་དང་། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆེར་མ་བྱུང་ཞིང་། ཚད་མ་ལ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། སྟོང་པ་པས། དང་པོར་དོན་མཐོང་པའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མ་དང་། བྱེ་བྲག་པས། དབང་དོན་འབྲེལ་པ་ཚད་མ་དང་། རིགས་པ་ཅན་པས། སྤྱི་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྲེལ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ནི་སྒྲོ་དེ་དག །བྱ་བ་ལ་ནི་ཚད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། ཞེས་དང་། རིགས་གཉེར་ལས། ལྷ་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཅེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

(ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག །)

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་སྔ་སྔར་བཤད་པ་ལ། ཐུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་སྔ་སྔའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་བབྱང་བ་དང་། དེ་ཉིད་གཞུང་གིས་ཇི་སྟར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རིགས་པས་མ་བརྟགས་མ་དབྱུད་པ་འཛིག་རྟོག་གཞག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཚད་འབྲས། རིགས་པས་ཚུང་བྱད་དབྱུད་པའི་ཚད་འབྲས། རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དབྱུད་པའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ།

དང་པོ་རིགས་པས་མ་བརྟགས་མ་དབྱད་པ་འཛིག་ཉིན་གྲགས་པ་དང་མཐུན་
པའི་ཆད་འབྲས་ནི། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། དོན་དང་འབྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཆད་མ།
དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རིག་པའི་རྩང་ཟད་དབྱད་པའི་ཆད་འབྲས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དབྱད་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ།
གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་
གཅིག་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་གཞལ་བྱ། དེ་འཇལ་བའི་འཛིན་རྣམ་
ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆད་འབྲས་དང་པོ་དེ་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་སྐྱེ་མོང་དུ་ཁས་
ལེན་པ་དང་། ཆད་འབྲས་གཉིས་པ་དེ་ནི་རིགས་པས་དབྱད་པའི་མདོ་སྐྱེ་བས་ཁས་ལེན་
པ་དང་། ཆད་འབྲས་གསུམ་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པས་ཁས་ལེན་པ་དང་།
ཆད་འབྲས་བཞི་པ་དེ་ནི་རྣམ་རྟུན་སྤྱི་བའི་དབྱུང་མ་པས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་གིས་རི་ལྟར་བཟུན་པའི་རྩལ་ནི། ཆད་འབྲས་དང་པོ་
མདོ་ལས། བྱ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། སློ་འདོགས་པ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བཟུན། ཆད་འབྲས་གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་
བྱ། །ཞེས་དང་། གང་ཆེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གཞལ་བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

དོན་རིག་གང་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ནི། མདོ་ལས། གང་ཆེ་
རྣམ་པ་དེ་གཞལ་བྱ། ཁྱེད་མ་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་ནི། འཛིན་རྣམ་རིག་པའོ་དེ་ཡི་
ཕྱིར། དེ་གསུམ་པ་དང་དུ་མ་བྱས། ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས་ནི། གཟུང་
བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་འབྲས་བྱ་གནས་
པ་ནི། རི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བཞིན་བྱས། ཞེས་པས་ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་དེ་བསྟན་པ་
དང་། དེ་ལ་སློ་ནི་ཡོངས་གཙོ་དུ་བ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ཡི་བདག་ཉིད་
ཕྱིར་བདག་རིག་ དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། ཞེས་པས་ཚད་འབྲས་བཞི་པ་དེ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། འདིར་གཟུང་རྣམ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བྱེད།
འཛིན་རྣམ་ནི་དེའི་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།
རང་རིག་ནི་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་རིས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ནས་སློ་
ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་སློ་རང་རིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་
ཡོད།

གསུམ་པ་རྫོག་གྱུར་གཏན་ལ་འབྲེལ་བྱེད་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ།

ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། རྗེས་
དཔག་གི་ཚད་འབྲས་བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་
ཤིང་འཇུག་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
མདོ་ལས། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་
བའོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མེད་ན་མི་འབྱུང་མཆན་ཉིད་ཅན། །རྟགས་ནི་རྗེས་
དཔག་རྟེན་ཡིན་འོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གྲགས་པའི་རྗེས་
དཔག་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ཆད་འབྲས་ལ། དོན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་དང་། རང་རིག་གི་ཆད་
འབྲས་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པ་གཞལ་བྱ། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ལྟ་
བུ།

གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཞལ་བྱ། དེ་འཇལ་བའི་འཇིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་
བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྒྲུང་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་དེ་རྗེས་དཔག་ལྟར་
སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འགལ། མ་ངེས། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་ཚད་མ་དེས་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ།

ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་། སྒྲོ་དེས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད། དང་པོ་ (ཤེས་བྱའི་ཡུལ་) ལ། ཡུལ། ཤེས་བྱ།
གཞུལ་བྱ་དང་གསུམ་ཏུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྒྲོས་རིག་པར་བྱ་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྒྲུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་དང་བཞི་
ཡོད།

དང་པོ་གཉིས་ནི། བོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་
ནི། །གཞུང་ལས་བཤད་པ་ནི་བྱི་མ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་།

དང་པོ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྒྲུང་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དང་། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་གཉིས་སུ་
ཡོད།

གཉིས་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་ཞེན་ཡུལ་དང་། རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སུ་ཡོད།

གསུམ་པ་གཟུང་ཡུལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་འཛིན་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་
དེ་དེའི་མཆན་

ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཛོག་རྒྱས་པའི། །རྒྱ་ཉིད་ལ་ནི་གཟུང་བ་ཤེས། །ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། བྱི་དོན་རང་མཆན་རྣམས་སོ། །

བཞི་པ་འབྲུག་ཡུལ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ལྷང་དོར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པ་ན་མི་བསྐྱ་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ལ། ཡུལ་གྱིས་མི་བསྐྱ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱིས་མི་བསྐྱ་བ་
གཉིས་སུ་ཡོད། གཟུང་ཡུལ་དང་འབྲུག་ཡུལ་གཉིས་ལ་རང་མཆན་གྱིས་བྱ་བ་སྟེ།
གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཅིང་། འབྲུག་
ཡུལ་ཡིན་ན་ཡང་རང་མཆན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་གཅིག་
གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དབྱེད་རྣམས་གྱིས། །དོན་ཆ་དེ་ལས་བྱ་བ་བྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། ཆད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡི། །ཡུལ་ཅན། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། བོད་བྱི་མ་
པལ་ཆེར། ལྷང་ཡུལ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་འཆད་ལ། རིགས་གཏེར་བ་ལྟར་
ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ལྷང་ཡུལ་མེད་ཅིང་། བྱིར་ཡང་ལྷང་ཡུལ་མཆན་ཉིད་པ་མེད་
དེ། ལྷང་བ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་བཏགས་པ་བ་དང་། ཡུལ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་
ལྷང་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ།

དེས་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱ་བཞིར་ཡོད་དེ། ལྷང་བ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་ཡུལ་བཏགས་
པ་བ་ཡིན་པ་ནི། ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་ལྷང་བ་དང་། ཡུལ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་

ལ་སྒྲུང་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པ་ནི། སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །ཞེན་ཡུལ་ནི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྤྲོད་
དེ། དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཆན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་ཕྱི་ནི། སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཀྱན་བཏགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་བྱུང་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།
དང་ཕྱི་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་ཕྱི་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་མེད་བཞིན་དུ་གཟུང་འཛིན་གང་རུང་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་གཟུང་
འཛིན་གང་རུང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། བདག་དང་ཕྱི་ངོས་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་ཕྱི་ནི། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་གས་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་
པའོ། །ཀྱན་གཞི་ནི་གཞན་དབང་དུ་མི་བཞག་སྟེ། དེའི་མཆན་ཉིད་ལ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཆན་ཉིད་དེར་འཇུག་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་མཆན་
ཉིད་གསུམ་ཀའི་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་བྱུང་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་ཕྱི་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འགྲུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་
གྲུབ་གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལྟ་
བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་
ཞེས་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། ཞེས་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་གསུམ་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་གཞལ་བྱ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེའོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འདུག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། རང་སྤྱི་གཉིས། རྟོགས་
དགའ་སྤྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། མངོན་སྟོག་གཉིས། དུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། བདེན་པ་
གཉིས་སོ།

དང་པོ་རང་མཚན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་དེའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཅིག་ཆ་མེད་གྱི་ཞེས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གྱི་ཆ་མེད་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་སྤྱི་མཚན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དུལ་དུས་སྤྱི་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་ཆོས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་སོ། །དེར་མ་ཟད་དབྱེད་པའི་ཆེ་
རགས་རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་དུ་འཆད་དགོས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྤྱི་ཡིན་ན་

སྤྱི་མཆན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། སྤྱི་མཆན་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་
སྟེ། རགས་རྒྱན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ། །

དེས་ན་སྤྱི་མཆན་ལ་རིགས་སྤྱི་དང་། ཚོགས་སྤྱི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་
གཞན་སེལ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རགས་པ་དང་རྒྱན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བྱེད་དོ། །

དབྱེ་སྒྲིག་གཉིས་པའི་མངོན་གྱུར་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། མངོན་གྱུར་གྱི་མཆན་
ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མདོ་སྤེལ་དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་མངོན་གྱུར་དང་། ཤེས་པ་
མངོན་གྱུར་གཉིས་སུ་ཡོད། མདོ་སྤེལ་གཉིས་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། མངོན་
གྱུར་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིག་གྱུར་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་སུ་
དཔག་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཞལ་བྱ་རྟོག་གྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དོན་རྟོག་གྱུར་དང་། ཐ་སྙད་རྟོག་གྱུར་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་
པོ་ལ་ཡང་། ཅུང་ཟད་རྟོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་གཉིས་སུ་ཡོད། གཉིས་པ་ཐ་
སྙད་རྟོག་གྱུར་ནི། མིང་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཞར་ལ་འཇུག་ཡུལ་མངོན་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཆད་
མ་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་གསུམ་གྱི་ཆད་མར་སོང་བ་དེ་ཁྱོད་འཇུག་ཡུལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་
པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

དབྱེ་ན། དོན་རང་མཆན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཆན་གཉིས་སུ་ཡོད། རང་འཇུག་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་ཆད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མར་སོང་བ་དེ་ཁྱོད་འཇུག་ཡུལ་
སྒོལ་གྱུར་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། མཆན་གཞི་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་པ་རང་མཆན་དང་། ལ་
དང་མེའི་ཆོགས་དོན་རང་མཆན་ལྟ་བུའོ། །

**དབྱེ་སྒོ་གཟུམ་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་
གཉིས།**

དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་མཆན་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་མཆན་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། བོད་བྱི་མ་རྣམས། ཡུལ་རིག་པ་སྒོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། ཡུལ་དང་སྒོ་གཉིས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་རིག་
མངོན་སུམ་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་རྣམས་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་
ཡུལ་རིག་རྒྱ་མཐོང་པའི་བྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། ཡུལ་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་རིག་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཆད་མེན་ཀྱི་སྒོ་དང་། ཆད་མའི་སྒོ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་
ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྷ་པ་ལྟར་ན། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་
པ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡར་ཡོད་དེ། རིགས་གཏེར་
ལས། ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། །བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཆོམ་ལྡ། །ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། རིགས་གཏེར་པ་ལྟར་ན། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མ་
རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ། །ཚད་མའི་འགལ་ལྷན་པ་གསུམ། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚད་མ་ནི་བཤད་ཟེན་རྟོ། །

ཞང་ལ་ཤེས་པ་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྣམ་ཤེས་དང་། ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་
ཉིད་དང་།

དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་རིག་པ་འཕམ་
རིག་པ་དེའི་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གང་རུང་གི་རིག་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་གི་རིག་པ་དངོས་དང་། དེའི་གནས་སྤྱི་བྱུང་
པ་གཉིས་སྤྱི་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གུན་གཞིའི་སྤྱིང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སྤྱི་བྱུང་བའི་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་རིག་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། གཙོ་བོ་སེམས་དང་། འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་སྤྱི་ཡོད།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཙམ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་རིག་
པ་དེལོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཡིད་དང་། འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་གསུམ་དུ་
ཡོད།

དང་པོ་ནི། གཉིད་དང་ཉོན་ཡིད་དང་།

གཉིས་པ་འཛིན་པ་ནི། སྒོ་ལྷའི་ཤེས་པ་དང་།

གསུམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བར་
འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་དེལོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ལྷ་བརྩ་ཅ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེའི་གནས་སྤྱི་བྱུང་བའི་རིག་པ་ནི། གུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
བྱེད། གུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གཉིས་ནི། གཙོ་བོའི་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་
ཀྱང་སེམས་བྱུང་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་ཕ་ནི། མ་རིག་
པའི་བསྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྒྱ། ལས། འབྲས་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་སྒྲོ་དེས་ཕྱལ་ངེ་ལྟར་རྟགས་པའི་རྩལ་ལ།

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་རྩལ། རྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟགས་རྩལ། དགག་པ་
དང་སྐྱབ་པའི་རྟགས་རྩལ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་རྩལ། འགལ་བ་
དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་རྩལ། མཆན་ཉིད་དང་མཆན་བྱའི་རྟགས་རྩལ་དང་བྱག་
ཏུ་ཡོད། དང་ཕ་ (སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་རྩལ) ལ། གཞན་ཕྱགས་མི་
འཐད་པ་དང་། རང་ཕྱགས་བཞག་པ་གཉིས།

དང་ཕ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྩལ་ཐ་དད་དང་། སྤྱི་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་
པའི་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉི་ཆེ་བའི་སྤྱི་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་། སྤྱི་
གསལ་གཉིས་ལ་འཕྲོད་འདྲའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པར་འདོད། བྲངས་ཅན་པ་ནི། སྤྱི་བྱེ་བྲག་
རྩལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། བོད་ཕྱི་མ་པལ་ཆེ་བ་ཡང་། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་དང་

བྱེ་བྲག་རྩེས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེད། དེ་དག་མི་འཐད་པར་འགོག་པ་ནི། རིགས་
གཉེར་ལས། ཐ་དད་སྦྱིར་འདོད་ལྷན་སྟུག་པ། །རྩེས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་
པ། །གངས་ཅན་པ་རྣམས་དེར་རྩེས་འབྲང་། །སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་
ལུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གྱི་བྱེ་བྲག་
གིས་རྒྱས་བྱེ་བའི་གྱི་དང་། གྱི་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་བྱེ་བའི་གྱི་གཉིས་སྲུ་ཡོད།
དང་པོ་ལ།

མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སེལ་ངོར་རིགས་མི་མ་ཐུན་ལས་ལོག་པའི་ཕྱོག་པ་ཆིག་རྒྱང་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། སེལ་ངོར་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཅམ་
དེའོ། །ཡང་། ཁོ་བྱམ་པའི་སྦྱི་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཁོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་མ་བྱམ་སྟེ། སེལ་
ངོར་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཅམ་དེ་བྱམ་པའི་སྦྱི་ཡིན་ཀྱང་། བྱམ་པ་དེའི་བྱེ་
བྲག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་དེ་ཁོའི་སྦྱི་ཡིན་པས་བྱམ་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་གྱི་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་བྱེ་བའི་གྱི་ནི། གྱི་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་
རྒྱས་བྱེ་བའི་གྱི་དང་། ཕྱོག་པ། གཞན་སེལ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
རྒྱས་བྱེ་བའི་གསལ་བ་དང་། ལོག་པ། རང་མཆན་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལ། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སེལ་ངོར་རིག་མི་མཐུན་ལས་ཀྱང་ལོག་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་
ལོག་པའི་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོགས་དེ། སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་བྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་དང་།
གཞི་མཐུན་གཉིས་ཀའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་
ལས། ཁྲོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། སེལ་ངོར་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྒྱམ་པར་བསལ་ཅམ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད། ལྷང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།

དབྱེ་སྒྲིག་གཉིས་པ་སྒྲང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། དུལ་སྒྲང་བ་དང་
སེལ་བ་བཤད་པ་དང་། དུལ་ཅན་སྒྲང་འབྲུག་དང་སེལ་འབྲུག་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། སྒྲང་བ་དང་། སེལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་
གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་འཛིན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་སྒྲང་བའི་སྟོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། དོན་རང་མཆན་དང་ཤེས་པ་རང་མཆན་རྣམས་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་སེལ་བ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་དུལ་ཅན་གྱི་སྤྱི་དང་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱིས་ལོག་བྱུགས་རྣམས་
བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དུལ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ། རྟོན་གྱི་སྟོ་ནས་དབྱེ་
བ། དུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་

དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་དང་ཉོག་པས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། སེལ་ངོར་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཅན་དེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་མེད་པ་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་དང་ཉོག་པས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྣམ་པར་བསལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ཆོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། ཤེས་བྱའི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དོ། །ཡང་ན། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་གཞན་སེལ་དང་། དེ་མི་སྲིད་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གཉིས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ། དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་དང་། གཉིས་པ་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་ནི། རྣམ་མཁའི་ལྷོག་པ་དང་། གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་སེལ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱའི་ལྷོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

དབྱེ་མོ་གསུམ་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རྒྱའི་གཞན་སེལ་དང་།

རྒྱའི་གཞན་སེལ་གཉིས་སྟེ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་ཅོམ་ལྟ་
བུའོ།

གཉིས་པ་རྒྱའི་གཞན་སེལ་ནི། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ལ་བྱམ་
པར་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་སེལ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ལྟོག་པ་ཞེས་
བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་རང་ལྟོག་གཞན་ལྟོག་དོན་ལྟོག་གསུམ་བྱ་ཡོད།

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་སྤང་འཇུག་དང་སེལ་འཇུག་བཤད་པ་ལ། བོད་བྱི་མ་དག་
རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སྟེ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པ་སྤང་འཇུག་དང་། དེ་བྱེ་ནས་འཇུག་པ་སེལ་
འཇུག་ཏུ་བཤད།

རང་ཡུགས་ནི། རང་གི་ཤེས་བྱ་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་དེ་སྤང་
འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་འཇུག་འབྲུལ་པ་དང་། མ་འབྲུལ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་སྤང་འཇུག་མ་
འབྲུལ་པ་ནི། མཛོན་སུམ་རྣམས་ལ་བྱེད། རང་ཡུལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བསལ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
རྗོད་བྱེད་གྱི་སྤྲ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་སྟེ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་
གཉིས་གཉིས་སྟེ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྤྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྲ་དང་། སྤྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། སྤྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྲ་དང་། སྤྲ་མི་རྟག་པར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གསུམ་པ་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། དགག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་
དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་རྟོག་པས་རྣམ་བཤད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དགག་པ་རྒྱང་པ་དང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཆོགས་པའོ། ཡང་
ན། དགག་པ་དེ་ལ། མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གཉིས་སྟེ་ཡོད། དང་པོ་ལ།
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དགག་པ་གང་ཞིག རང་མིང་གིས་དགག་བྱ་བ་ཀུན་ལུ་ཆོས་གཞན་
འཕེན་པའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟན་མི་ཟ་བ་རིད་པ་མ་ཡིན་
པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་མེད་དགག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དགག་པ་གང་ཞིག རང་ཆོག་ཟེན་ལ་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་རྟོག་དགག་བྱ་བ་ཀུན་
ལུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དེའོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། བདག་མེད་དང་དངོས་
མེད་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྒྱང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་སྟེ་
ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། དོན་རང་མཆན་རྣམས་ལ་བྱེད། འདིས་སེལ་འཇུག་དང་
སྐྱབ་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་ལྷས་བྱེ་བའི་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆོད་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་
བྱེ་བའི་སྐྱབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། ཆོད་ན་རང་མཆན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཉིན་དུ་རུང་
བར་ཐལ་བའི་བྱེད།

གཉིས་པ་སེལ་བའི་སྐྱབ་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རང་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པས་ཡོངས་གཙོ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་
བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། མ་ཡིན་དགག་རྣམས་སོ། །འདིས་སྐྱབ་འཇུག་དང་སེལ་
འཇུག་གི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཀྱང་། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷས་
བྱེ་བའི་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
བརྗོད་བྱ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། བརྗོད་པས་གོ་བར་བྱ་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འཆད་ཆེ་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཇུག་ཆེ་
གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བརྗོད་བྱ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བརྗོད་
བྱ་དེ་ལ་སྤྱི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ། སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་
ལ་རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་མཆན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་
བྱ་ཉིད་བྱེད་ཏེ་དངོས་མིན། །ཞེས་དང་། དེ་ཆེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་
བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་འཇུག་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དབང་

དུ་བྱས་པའི་བརྗོད་བྱ་ལྟར་ན། རྣམ་སོང་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་ཆོགས་དོན་ལ་བད་སྟོར་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ན་བྱས་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་
གྱི། རང་མཆན་གྱི་བྱས་པ་འཇུག་སེལ་གྱི་བྱས་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་མི་བརྗོད་པ་བཞིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱེད་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བད་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ར་བའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། སོང་ཆོད་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་དང་།

རྣམས་ཆོད་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་གཉིས།

བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་
གཉིས།

དོན་ལྟར་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། མིང་། ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ཡོད།

དང་པོ་ར་བའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་གྱི། དང་པོ་སང་ཆོད་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་
ལ་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་གདགས་གཞི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲ་སྟེ་
བསལ་བའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་རྟོག་པ་ལ་མིང་དུ་སྒྲུང་བའི་
ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་ཆོད་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་གདགས་གཞི་ཡི་གོ་བྱ་མ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྤྱི་རང་
མཚན་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཆ་དེའོ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཉན་ཞེས་ལ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་
དོ།

གཉིས་པ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ཆོས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དང་། ཆོས་ཅན་
བརྗོད་པའི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ལ། འོག་པ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་གང་ཞིག རང་གི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་
ཞིང་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱོག་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་པའི་སྤྱི་དེའོ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་
བརྗོད་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།
དང་པོ་ནི། འོག་པ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་གང་ཞིག རང་གི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་
ཞིང་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱོག་པའི་བྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་པའི་སྤྱི་དེའོ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཅེས་བརྗོད་པའམ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དེ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུ་འོག་པ་བརྗོད་
པའི་སྤྱི་དང་། ཉན་མཁའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་གཉིས་སུ་
ཡོད། ཕྱོག་པའི་བྱད་པར་སྤྱི་ཆོགས་པ་དེ། ཆོས་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱེ་བའི་ཆོས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཕྱོག་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་དང་། གཞན་སེལ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་

ནོ། །ཐོག་པ་དུ་མའི་ཉེན་གཞིར་གྱུར་པ་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་སྡེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་ནི་བསལ་བ་དང་། ལོག་པ་དང་། རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་བ་ལ། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་གདགས་གཞི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་ནས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་སྟོན་
པའི་རྫོང་བྱེད་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་མིང་དང་། རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་མིང་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྤྲོ་སྤོ་ལས། དེ་ཡང་མིང་གི་ཐོག་མ་དང་། རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམས་
གཉིས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་མིང་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཆན་དང་དགོས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བརྟེན་
པའི་མིང་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། བྲམ་ཟེའི་བྲེའུ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྫོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་
རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་ཡིན་ན་སྤྲོ་བཤད་མེད་པས་བྲུབ་སྟེ། འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གང་
ཡིན། །ངེས་ཆོག་གཞི་མེད་ཆོས་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་མིང་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྤར་མ་སྦྱད་བྱུབ་ཟེན་པའི་མིང་གང་ཞིག འོན་གཞན་གྱི་མིང་དུ་
བཏགས་པ་དེའོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྗེས་བྱུབ་འདོད་རྒྱལ་དང་། འོན་ལྷན་གྱི་མིང་གཉིས་སུ་ཡོད།
དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྗེས་བྱུབ་གྱི་མིང་གང་ཞིག སྤྱོད་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་དེའོ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། ཁྱི་ནག་པོ་ལ་དུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་རྗེས་བྱུབ་དོན་ལྷན་གྱི་མིང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། རྗེས་བྱུབ་གྱི་མིང་གང་ཞིག སྤྱོད་བཤད་དུ་རུང་བ་དེའོ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། ཁྱི་དཀར་པོ་ལ་དུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་
ཐོག་མའི་མིང་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་གིས་བྱུང་བ་ཅིང་། རྗེས་བྱུབ་གྱི་མིང་ལ་འདོད་རྒྱལ་
དང་འོན་ལྷན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལས། ཐོག་མ་འདོད་རྒྱལ་མིང་ཡིན་
ཏེ། །རྗེས་བྱུབ་དང་ནི་འོན་ལྷན་དག འདོད་རྒྱལ་གཉིས་གང་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིད།

ཡང་མིང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་ངམ་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ཆང་བ་དེའོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་དངོས་མིང་དང་། རྗེས་གྲུབ་འདོད་རྒྱལ་
གྱི་དངོས་མིང་། དོན་ལྡན་འབྲུལ་མེད་གྱི་དངོས་མིང་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་བཏགས་མིང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་ལོ་ནི། དོན་ལྡན་གྱི་མིང་གང་ཞིག བཏགས་པའི་སྐྱབ་བཤད་ལྟ་པོ་གང་རུང་ཆང་
བའི་མིང་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འབ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲིག་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གསུམ་དུ་
ཡོད་དོ། །དང་པོ་འབ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། སྤྲོད་བྱ་རོགས་ཀླང་ཞེས་བརྗོད་བ་ལྟ་
བུའོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ལ། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ།
འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ། ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ། ཡ་གྲུལ་གྱི་
མིང་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དང་བཞི་ཡོད། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲིག་བ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་ནི། གཟའ་མིག་དམར་ལ་བཟ་ཞེས་དང་། བྱེད་བ་པི་ཁི་
ལ་བཟང་པོ་ཞེས་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཆེག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་ལོ་ནི། རང་གི་གདགས་གཞི་ཡི་གོ་དུ་མ་འདུས་ནས། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅམ་
སྟོན་པར་བྱེད་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཆེག་བཟུ་བ་དང་། ཆེག་གི་ཕྱད་གཉིས་སོ། །

དང་ལོ་ལ། སྐྱབ་པའི་བཟུ་བ་དང་། དགག་པའི་བཟུ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད།

གཉིས་པ་ཆིག་ཕྱད་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་ཁོ་ནའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པར་མི་རྣམས་ཤིང་། ཆིག་གཞན་ཞིག་
དང་སྤང་ནས་དོན་སྟོན་དགོས་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཆིག་ཕྱད་སོ་སོ་བ་དང་། འདུས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྤྱ་གང་
རང་ལ་དོན་མེད་ཅིང་། །དོན་ལྡན་མིང་ཆིག་གསལ་བྱེད་པ། །ཆིག་གི་སྤང་ཡིན་དེ་ཡང་
ནི། །སོ་སོ་བ་དང་འདུས་པ་གཉིས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡི་གེ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མིང་ཆིག་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་རྗོད་བྱེད་དེ། ཡི་གེའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། མིང་ཆིག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཡི་གེ་ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྤྱི་བསྟན་བཅས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། སྤེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་
བཅས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་འབྱུང་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་
ལྟར་ན། དབྱུངས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡི་གེ་དང་གསུམ་
དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྤེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། དབྱུངས་ཡིག་ལ་ཉི་ཤུ་
ཙ་གཉིས་དང་། གསལ་བྱེད་ལ་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་ཡོད་དེ། སྤེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་
ལས། །འདིར་ནི་དབྱུངས་ཡིག་ཉི་ཤུ་གཉིས། །གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་སུམ་ཅུ་
བདུན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། དབྱངས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཆེན་
 བོའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། གསལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཐིག་ལེ་སྟོང་བ་ཡི་གེ་དུག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལ། ཐིག་ལེ་སྟོང་བ་ཡི་གེ་དུག་ཀྱི་ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྟ་ནི། ཨ་ཨ་ཁུ་རི་ལི་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ཐིག་ལེ་སྟོང་བ་ཡི་གེ་
 དུག་ནི། སྡེ་བ་དུག་པོ་རྣམས་སོ། །རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། མིང་ཆོག་ཡི་
 གེ་གསུམ་ཀ་མཉན་བྱ་ཡིན། ཟེར་བ་ནི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོར་
 བའམ། །ཡིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་སྒྲས་སྒྲབ་པ་ལ་
 དངོས་སྟོན་འཕངས་པའི་བྱིར། རང་གི་ལུགས་ནི། མིང་ཆོག་གཉིས་ལ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲབ་ཅིང་། གསལ་བྱེད་སྟོག་ཡིག་དང་བྲལ་བ་རྣམས་སྒྲུ་མ་ཡིན་ལ།
 དབྱངས་བརྒྱ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་སྒྲར་འཆད་དགོས་ཏེ། ཡི་གེ་ཀུན་སྟོང་ཤེས་པ་ལས། །སྟེ་
 ལ་ཤེས་པའི་སྒྲ་སྟེའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

ལྟ་བུ་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་རྩལ་ལ། འབྲེལ་བ་དང་། འགལ་བ་
 གཉིས། དང་པོ་འབྲེལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་
 ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། བོད་བྱི་མ་དག་ཁྱོད་ཆོས་དེ་ལ་ཐ་དད། ཆོས་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱོད་ཁྱེད་ས་
 དགོས་པ་དེ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་དང་། ལྷག་ལྟར་དང་། འགལ་བའི་

གཏན་ཆོག་ས་རྣམས་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཐོག་ས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་རྟག་ས་
ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་རིག་ས་གཏོར་ལས། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ། །འབྲེལ་བ་རྣམས་གྱི་
སྤྱི་མཚན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་
ཆོས་དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད།
འབྲེལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དངོས་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་
བྱིར། །འདི་ལས་རྣམ་པར་རྫོག་པས་ཀྱང་། །འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་
པའི་བྱིར།

དང་པོ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་
འཁྲུལ་བ་དེ་ཆོས་དེ་དང་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་
འཁྲུལ་བ་དེ་ཆོས་དེ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་འབྲེལ་བ་ལ་དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
དང་། བཏགས་པ་བསྟོར་བཏགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་
དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཅ་བ་དངོས་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་སྡེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོག་མི་འབྲེལ་བ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་བདག་གཅིག་
འབྲེལ་དང་། དེའི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། དངོས་འབྲེལ་དང་། བརྒྱད་
འབྲེལ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དང་།

གཉིས་པ་བརྒྱད་འབྲེལ་ནི། བྱས་པ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་
བུའོ། །

གཉིས་པ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་། དངོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་།
ཐོག་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་།
བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་དང་། གཉིས་པ་བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་བ་ནི། མེ་ཡོད་དང་
དུ་ཡོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཐོག་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། མེ་མེད་དང་དུ་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་སྟོར་བཏགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཅ་བ་དངོས་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ལྷོག་མི་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེའོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེའི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་
གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ནི། འགོག་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ། འབྲས་བུའི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ལྟོས་མེད་གྱི་རྟགས་གྱིས་རྗེས་འགྲོའི་
འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གྱིས་ལྷོག་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་
བྱེད།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ་ལ། མ་དམིགས་
པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་གྱིས་རྗེས་འགྲོའི་འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པ་སྡོན་དུ་
འགྲོ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་གྱིས་ལྷོག་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་འགལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞན་
ལྷགས་མི་འཐད་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པའོ།

དང་པོ་ནི། བོད་བྱི་མ་རྣམས། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ལ་ཐ་དད། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་ཆོས་དེ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པ་དེའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མེ་དུ་
གཉིས་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགལ་བར་ཐལ་

བ་དང་། བྱམས་བ་དང་མ་རིག་བ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
ཁོང་ཁྱོད་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ་
བ་རྣམས་འདུག་གོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་
བ་དེའོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མཆན་ཉིད་པ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། བཏགས་པ་
བ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་
ཆོས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་སུ་མི་རུང་བ་དེ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། གཞོད་བྱེད་ཆ་རིག་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་གཞོད་བྱ་ཁྲང་
རིག་གི་རྒྱན་མ་འོངས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་འགལ་བ་མཆན་ཉིད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་འགལ་དང་། བརྒྱད་འགལ་
ལོ།

དང་པོ་ནི། གཞོད་བྱེད་མེ་དང་། གཞོད་བྱ་ཁྲང་རིག་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་བརྒྱད་འགལ་ནི། གཞོད་བྱེད་མེ་དང་གཞོད་བྱ་བ་མེའི་རིག་པ་དང་། ཁྲང་
འབྲས་སུ་ཡོང་བྱེད་དང་། ཁྲང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཚོས་དེ་དང་འགལ་བ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་དང་ཚོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཕམ་
གང་རུང་ཅིག་དངོས་པོར་མ་བྱུང་བ་དེ་ཁྱོད་ཚོས་དེ་དང་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་འགལ་དང་། བརྒྱད་འགལ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། བྱམས་པ་དང་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། རང་མིན་འགོག་པ་དངོས་འགལ་
ཡིན། །བརྒྱད་འགལ་རང་མིན་བྱུང་བུ་འགོག་ ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར། མཚན་ཉིད་དང་
མཚན་བྱའི་རྟོགས་ཚུལ།

བྱུག་པ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། མཚན་མཚན་གཞི་
གསུམ་ངོས་བབྱང་བ་དང་། མཚན་སྦྱར་ངི་ལྟར་འགོད་པའི་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ལ།
མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་ལས།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ། ལོ་ཆེན་དང་། རྒྱ་དམར་བ་ནི། མཚན་བྱ་རྣམས་འདྲིལ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་ནི། རྣམས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་།
རིགས་གཉེར་བ། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་བྱུང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན། ཞེས་དང་།

རང་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་གསུམ་བསལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་དང་མཐུན། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་གསུམ་
བསལ་བ་ལ། མ་བྱུང་། བྱུང་ཆེ། མི་སྲིད་པའི་སློན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་མ་ཁྲབ་པའི་སྐྱོན་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞིའི་སྤྱོད་གས་
གཅིག་ལ་མ་ཁྲབ་པའོ། །དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འོག་སྒྲོག་ཤལ་ཁ་པོ་བཀོད་
བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཁྲབ་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་
གཞན་ལ་ཡང་ཁྲབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འོག་བྱེད་རྒྱས་པ་བཀོད་བ་
ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞི་མ་མི་སྲིད་
པ་སྟེ། འོག་སྒྲོག་ཤལ་རྟའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་བྱུང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་སྤྱ་བ་ལྟར་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚོན་
བྱའི་མཚན་ཉིད་དང་། རིགས་གཏེར་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོས་བྱུབ་པ་
མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་འཆད།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། ཀ་བ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མཚན་མཚོན་བྱུང་གཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་མཚོན་བྱུར་འཛོག་
པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་མཚོན་བྱུར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལྟོག་ནས་མཚོན་བྱུར་མི་
འཛོག་སྟེ། །དེ་གཉིས་དང་འོག་བྱེད་རྒྱས་པ་སོགས་ལ་རྗས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་
མིན་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆོན་མུར་རི་ལྟར་འགོད་པའི་ཚལ་ལ། ཅ་བའི་མུར་བ་དང་། དེ་
ལས་བཅུ་གཉིས་སྟུ་འཁྱར་བའི་ཚལ་ལ། །

དང་པོ་ནི། ལུས་པ་མཆོན་གཞི། དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་མཆོན། དོན་བྱེད་
རུས་པ་ཡིན་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་བཅུ་གཉིས་སྟུ་འཁྱར་བའི་ཚལ་ལ། རང་ཕྱོག་ཡིན་པའི་
མཆོན་ཚལ་བྱུག་དང་། གཞན་ཕྱོག་ཡིན་པའི་མཆོན་ཚལ་བྱུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སྟུ་ཡོད།
དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གསུམ་སྟེ་བྱུག་
གོ། གཉིས་པ་གཞན་ཕྱོག་ཡིན་པའི་མཆོན་ཚལ་བྱུག་ལ་
ཡང་དེ་གཉིས་སྟུ་བྱེ་བས་བྱུག་གོ། རྩོེ་རིག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །

འདི་ནི་སྟེ་བདུན་གཞུང་གི་སྟོང་པོ་སྟེ། །

རིགས་པའི་ལམ་མཆོག་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན། །

རྟོག་གའི་ལུས་བརྒྱད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་། །

དགག་སྐྱབ་ཡལ་འདབ་འཕེལ་བའི་ཅ་བའང་ཡིན། །

འདིས་ཀྱང་རྟོག་གའི་རིང་ལུགས་གནས་པ་ལས། །

དངོས་དང་བརྒྱད་པས་ཆ་ཤས་འཕེན་གྱུར་ཅིག

ཁྱད་པར་འཕེན་མཆོག་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཡི། །

ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ལུས་ཡོངས་གང་ནས། །

བདག་ཀྱང་འཕྲལ་དང་ཡུན་དུ་བདེ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་ལྟ་བུའི་མིག་གཅིག་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་འཆོལ་བའི་སྤང་བར་
གྱུར་པ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་
ལས་འབྱུང་བའི་ཉགས་དང་སྦྱབ་ངག་གི་རྣམ་གཞག་ཆད་མ་གྲུབ་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་
ལེའུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆད་མ་སྤྱི་དང་མངོན་རྗེས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
འདི་ཡང་། དཔལ་རྣམ་ཐོས་གྱི་རི་བོའི་འདབས། གངས་དབྱར་ཆབ་འབབ་པའི་འགྲམ།
གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆོས་གྱི་ཕོ་བྲང་དང་ཉེ་བར་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་སྦྱ་བྲང་དགུ་པ་རྗེ་བཙུན་
དབང་ཕྱུག་ཤོ་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་ཉེ་བར་བྱིན་པ་ལ་བཞེན་ནས་དགེ་སྦྱོང་གི་གཞུགས་བརྟན་
འཛིན་པ་རྗེ་འདིའི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པས་སྦྱར་བའོ། ། །

གོ་ཆེ་རྣམ་ཀ་རའི་ཆོས་རིག་དཔེ་ཆོགས་འཕྲིན་སྟེགས་ཀྱི་སྟེལ་གནས།
རྩོམ་སྒྲིག་པ། རྩོང་རིན་པོ་ཆེ།